

SOCIALISTIČNA ZVEZA

Podpora spremembam ustave

Na zadnji seji občinske konference ptujske socialistične zveze so največ časa posvetili gradivu za občinske zbornice. Poleg tega so se pogovorili še o predlogu sprememb slovenske ustave in o gradnji prizidka k osnovni šoli v Juršincih.

Glede ustavnih sprememb so povedali, da jih popolnoma podpirajo in da so v ustavni komisiji sprejeli tudi pobude ptujske občine o definiranju delovanja in financiranja občin. Člani predsedstva so se strinjali tudi z ustavnim zakonom za izvedbo amandmajev k ustavi SRS.

Ob obravnavanju gospodarskih gibanj v letošnjem letu so člani predsedstva menili, da indeks sicer kažejo rast obsega proizvodnje in izvoza, da pa se v teh številkah skriva le uspešnost programa TGA, medtem ko enajst delovnih organizacij lanske ravni proizvodnje sploh ne dosega. Ponovno so opozorili na nezaposlenost. Trenutno čaka na zaposlitev 1684 oseb, od tega jih je kar precej z višjo in visoko izobrazbo, kar je svojevrsten pokazatelj razvojne orientiranosti ptujskega gospodarstva.

Ob obravnavi poročila o odpravi posledic neurja v Halozah so člani predsedstva ptujske socialistične zveze poudarili, da poročilo ni celovito, saj v njem ni niti omenjena dejavnost Rdečega križa, ki se je v tej akciji zelo izkazal, še posebej občinska organizacija.

Predsedstvo je podprlo predloge sanacijskih ukrepov za odpravo onesnaženosti vode na Dravskem polju ter delovanje Odbora za zaščito Dravskega polja, ki so ga ustanovile krajevne skupnosti na Dravskem polju.

Ko so člani predsedstva obravnavali problem prizidka k osnovni šoli v Juršincih, so poudarili, da je potrebno javno prikazati, kako se je doslej porabil denar občinskega samoprispevka in kako bo porabljen do konca referendumskega obdobja. Predsedstvo je ob koncu dalo še pobudo, da bi Prosvetno društvo Cirkulane za dolgoletno delo nagradili z redom zaslug za narod. Opozorilo je še na prometno neurejenost središča mesta, posebej parkirišča. Nekdo, ki se odloči za to, da bo pobiral parkirnine, mora seveda za to tudi nekaj ponuditi.

Steklina v Slovenskih goricah

Iz veterinarske inšpekcije občine Ptuj so sporočili, da se na našem območju znova širi steklina. Od 45 vzorcev, poslanih v analizo v letošnjem letu, je kar 15 pozitivnih, med njimi trije v zadnjih štirinajstih dneh. Nekaj vzorcev je še v analizi in rezultate pričakujejo te dni. Najbolj ogroženo je območje Žabjaka, Janežovskega Vrha in Janežovcev.

S steklino okužene živali se vedejo neobičajno, napadljivo, lisiče, ki so glavne prenašalke te bolezni, prihajajo celo na dvorišča in napadajo pse ter druge domače živali. Posebno nevarne so take živali za otroke in nabiralce gozdnih sadežev. Če opazite žival, ki z vedenjem vzbudi vašo pozornost, to takoj sporočite higieni službi Obdravskega zavoda za veterinarstvo in zivinorejo Ptuj, tel. 771-316.

JB

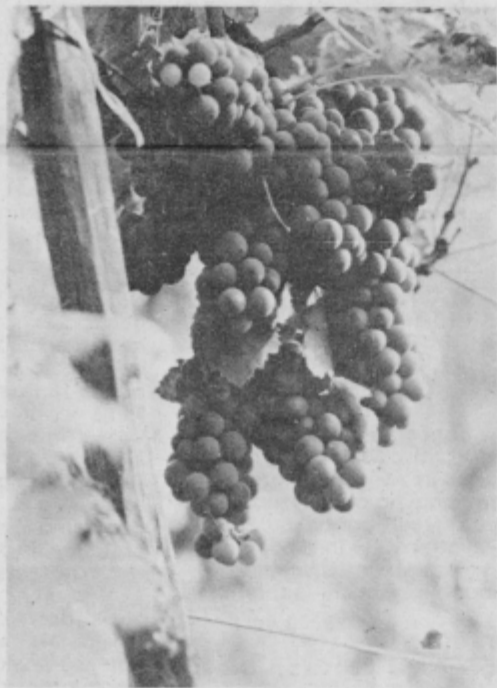

Kolona traktorjev z naloženimi prikolicami pred kmetijo Furmanovih v Dobrini.

Zadružniki — zadružnikom

Devetinšestdeset traktorskih prikolic silažne koruze ter nekaj vrc pšeničnega, ječmenovega in koruznega zrnja je velika pomoč Haložanom, ki so jo v nedeljo na območje krajevnih skupnosti Podlehnik in Žetale zapeljali kmetje, člani Kmetijske zadruge Ptuj iz zadružnih enot Hajdina in Markovci. Več o tem preberite na tretji strani.

J. Bračič

Sončni žarki sladijo grozdje

Nekaj sladkega mošta iz ranih sort grozdja je že v kletih. Iz tega mošta si lahko obetamo dobro vino. Glavnina grozdja pa je seveda še v vinogradih in topli sončni žarki so zadnje tedne dodobra obdarovali grozdne jagode s sladkorjem. Kljub temu kažejo ugotovitve strokovne službe Kmetijskega zavoda Maribor, da so pozne sorte še vedno v zaostanku pri dozorevanju, če ga seveda primerjamo z dozorevanjem leta 1988. Vzorcji, vzeti 21. septembra, kažejo pri srednjepoznih sortah na dvodnevni, pri poznih sortah pa petdnevni zaostanek. Seveda je medtem minil še en sončen teden in stanje je te dni že drugačno. Trgatev poznih sort lahko pričakujemo, kot običajno, v prvih desetih dneh oktobra.

JB

Stopnje sladkorja v grozdju so iz dneva v dan višje.
Foto: M. Zupanič

V Tovarni sladkorja pričeli jubilejno predelavo

Od minulega petka, 22. septembra, se iz velikega dimnika Tovarne sladkorja Ormož suklja bel dim, ki pove, da se je pričela deseta, jubilejna predelava sladkorne pese, ki bo trajala vse tja do novega leta, ko bodo predelali vso peso, ki jo imajo posejano v občinah Podravja, Pomurja in sosednji Hrvatski — v Varaždinu, Čakovcu in Ludbregu — na približno 5500 ha. Okoli 2000 ha pese imajo posejane tudi na Madžarskem.

Ruvanje so pričeli v ponedeljek, prevoz in reza-

nje pa včeraj, tako da pričakujejo prvi sladkor letošnje letine konec tedna. Letos bodo na vseh površinah pridelali med šest in osem tisoč vagoni pese, pričakujejo dober hektarski pridelek. Vsebnost sladkorja je trenutno nekoliko nižja, vendar upajo, da se bo ob lepem vremenu izboljšala.

Odkupna cena pese pri 15,5-odstotni vsebnosti sladkorja je 2180 dinarjev.

Ob začetku kampanje so dobro založeni z mehanizacijo in rezervnimi deli. Vida Topolovec

Dejan Dokl, državni rekorder.
(Foto: Ozmec.)

Dejan Dokl izboljšal državni rekord

Najuspešnejši na posamičnem prvenstvu Slovenije za mlajše mladince in mladinke, ki je bilo v Postojni, je bil gotovo ptujski atlet Dejan Dokl, saj je za 24 centimetrov izboljšal lastni državni rekord v suvanju krogle (na 18,55 metra) in postal dvakratni republiški prvak — v suvanju krogle in v metu diska (56,92 metra).

Naslov republiškega prvaka sta osvojila tudi Matjaž Iskra v teku na 100 metrov z rezultatom 11,32 sekunde in Robi Prelog na 3000 metrov z rezultatom 9:8,25; srebrne medalje pa Franci Jerenko v teku na 100 in 300 metrov ter na 300 metrov z ovirami, Niko Kokot v troskoju in ptujski štafeti 4 krat 300 in 4 krat 100 metrov. Bronasto medaljo je osvojila Romana Šega v metu kopja.

Tekmovalcem in Atletskemu klubu iskrene čestitke!

Žiroračun

»Za pomoč ob elementarni nesreči v
občini Ptuj«
52400-743-41021

Dvajset let zaščitne znamke slovenskih vin

Jutri bo v viteški dvorani ptujskega gradu svečana skupščina poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije. Gre za slovensko obležitev 20-letnice zaščitne znamke slovenskih vin. Da bo slovesnost v Ptuj, ni zgolj slučajno, saj je bila leta 1969 prav v Ptuj napolnjena prva stekle-

nica vina pod strogo kontrolo zaščitne znamke. Poleg tega pa v Ptuj slavimo letos še 750-letnico kletarstva in 750-letnico minoritnega samostana. Obletnice torej, ki zaslužijo posebno pozornost in posebne prireditve. Začetek jutrišnje slovesnosti bo ob 10. uri in 30 minut. JB

IZ VSEBINE:

Denar za nadomestne hiše v Halozah (stran 2)
Kaj hočejo ženske v Sloveniji (stran 2)
Na konju čez Pohorje (stran 5)
Slikarska galerija na Ptujski Gori (stran 6)
Šport (stran 10)

UVODNIK

Prelomnica v državnosti

Leto in pol je veliko in hkrati malo, še posebej če gre za spremembe ustave nekoga naroda. Slovenci smo o ustavnih spremembah razpravljali prav leto in pol. Razprave so bile kakor kje: glasne, manj glasne, vroče, ustvarjalne, vzpodbudile so društva, zveze, skupine občanov, strokovnjake, posameznike... Besedilo ustavnih sprememb se je od prvega delovnega gradiva pa do predloga bistveno spremenilo. Ustavna komisija nikakor ni imela lahkega dela, pa ne zaradi ustvarjalnega nemira svojega naroda, ampak predvsem zaradi odmevnosti v drugih delih Jugoslavije. Številne spremembe pa niso vzbudile velikega zanimanja samo v Sloveniji in Jugoslaviji, ampak tudi v svetu.

Nobena skrivnost ni, da mnogi menijo, da pomeni sprejetje dopolnil k slovenski ustavi tudi odcepitev Slovenije od Jugoslavije ali da to pomeni vojaško intervencijo v Sloveniji. Če so to razumljiva ugibanja zunaj jugoslovanskih meja, pa po dosedanjih ustavnih določilih nimajo nobene osnove doma. Da je možnost odcepitve v ustavi zapisana, je povsem normalno dejstvo in ga vsebuje že dosedanja ustava. Kar pa se tiče vojaške intervencije, je misel o tem brez argumentov, zakaj izredne razmere v Sloveniji in miru lahko razglasi le skupščina Slovenije, nihče zunaj nje in nihče brez njene soglasja.

Z novimi ustavnimi dopolnili se torej pričena v Sloveniji proces demokratizacije — od politične in ekonomske enakopravnosti vseh ljudi do svobodnega političnega organiziranja, enakopravnosti lastninskih oblik, svobodne iniciative državljanov in ne nazadnje do svobodnih, tajnih volitev.

Kakršnakoli so že mnenja o slovenskih ustavnih dopolnilih v drugih delih Jugoslavije, je treba vendarle in brezkompromisno vztrajati — pa ne samo v Sloveniji, ampak v vseh delih Jugoslavije — da vsak narod more in mora samostojno sprejemati svojo ustavo. Če ni tako, potem je to nedemokracija, je pritisk nekoga zunaj naroda.

Ustavna komisija — to so pokazale tudi javne razprave — je prepričana, da slovenska dopolnila k ustavi niso v nasprotju z jugoslovansko ustavo, da so potrebna in pravilna. Sprejema jih slovenska skupščina in to je njena izključna pravica.

Sreda, 27. septembra — takrat so namreč zasedali delegati zborov republiške skupščine — bo v nekem smislu prelomnica v državnosti Slovencev; pa ne zaradi Slovencev samih, ampak predvsem zaradi obtožb, ki prihajajo iz drugih republik, pa tudi iz zveznih organov. Če bomo vsi skupaj to razumeli kot revolucionarno dejanje na poti v demokracijo, potem skupnost jugoslovanskih narodov in narodnosti ne more biti ogrožena. V nasprotnem primeru pa... Upajmo, da še drži tisti pregovor: Nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha.

Nataša Vodušek

Tudi Čehi za pomoč Halozam

Česka folklorna skupina, ki je minuli teden od srede do nedelje gostovala pri folklornem društvu Lancova vas, je poleg folklornih društev iz Lancove vasi, Stojncev, Markovec in Dolene, kmečke godbe iz Maribora ter ljudskega godca Franca Laporška iz Podlehnik, nastopila na paradi folklorne in glasbe na Titovem trgu v Ptuj. Priridev, ki so jo omogočile ptujske delovne organizacije in zasebniki, je lepo uspela. Lepo število gledalcev je ob sončnem popoldnevu doživelo še zanimiv in prijeten kulturni dogodek, ki bi jih bilo lahko v Ptuj več.

Cilj prireditve je bil tudi zbiranje prostovoljnih prispevkov za pomoč Halozam. Tudi s te strani je bila uspešna, saj se je zbralo kar 21 milijonov dinarjev. Pri tem so pomembno vlogo odigrali tudi mladi člani organizacije rdečega križa iz Osnovne šole Franca Osojnika v Ptuj. Odbor za organizacijo prireditve in zbiranje sredstev se je že povezal s službo, ki skrbi za urejevanje razmer v Halozah, zbrano pomoč pa namenil za nakup stavbnega pohištva za družino Černišek v Kočičah. Več o gostovanju česke folklorne skupine v Sloveniji, o prireditvi v Ptuj ter seznam darovalcev bomo objavili v naslednji številki Tednika.

J. Bračič

Česka folklorna skupina med nastopom na prireditvi »Halozam za lepši jutri«.

ELEMENTI ZA VOLILNI PROGRAM

Kaj hočemo ženske v Sloveniji

V času, ko se oblikuje nova podoba naše družbe, hočemo ženske Slovenije enakopravno sodelovati o prihodnjem življenju pri nas.

Da se bo politika naravnala k celovitim potrebam človeka, želimo v družbene odločitve vključiti tudi svoje izkušnje. Zato zahtevamo ustrezen delež v organih oblasti.

Odločiti hočemo o razvoju naše skupnosti, tudi o tem, kako se uporabljati naš skupni denar na vseh ravneh — v občini, republiki, federaciji. Soustvarjamo ga s svojim delom kot delavke, kmetice, izobraženke, obrtnice, pa tudi kot matere in gospodinjice.

Ni nam vseeno, kakšna bo naša prihodnost. Ali bomo živeli bolje, polnovredno, brez večnega občutka razpetosti med družino, delom v proizvodnji in delovanjem v javnosti, je v tem trenutku odvisno od nas samih. Volitve so priložnost, da odločnejše posežemo v družbeno dogajanja in jih pomagamo premakniti na novi tir. To pa pomeni sodelovati pri volitvah, kandidirati, prevzemati odgovorne dolžnosti in naloge.

Uresničenje naše enakopravnosti v družbi je povezano z drugačno ureditvijo celotnega življenja, z drugačnim razmišljanjem in odločanjem o razvoju. Zato bomo prihodnje leto volile tiste kandidate in kandidatke, ki se bodo dejavno zavzemali:

- za tržno gospodarstvo in gospodarsko učinkovitost, ki pa ne smeta biti sama sebi namen, temveč le sredstvo za boljše zadovoljevanje človeških potreb;
- za socialni program, ki bo poleg običajne skrbi za skupine, ki si ne morejo same zagotavljati socialne varnosti, v razmerah krize šteti tudi brezposelne družine z otroki ter se namesto pretiranega navezovanja na ustanove bolj usmeriti tudi k drugim oblikam zadovoljevanja potreb (prek zadrug, zasebnih servisov, samozaposlovanja, skupin za medsebojno pomoč); to je nujni pogoj za uspeh gospodarske in družbene reforme;
- za demokracijo, ki ni le politična demokracija, temveč se začneja v neposrednih odnosih med ljudmi: v družini, in vsakdanjem življenju, pri pravicah do svobodnega odločanja o sebi, svojem telesu, svojem načinu življenja, nadaljuje pa se v vseh segmentih družbenega dela, življenja in političnega odločanja;
- za družbo, ki bo odprta v Evropo in svet in v kateri bomo spoštovali pravice drugih narodnosti in narodov in oni naše;
- za nenasilno družbo, v kateri ne bomo uničevali naravnega okolja, ki je temeljni pogoj za življenje; za družbo, ki v težnji po ekonomski rasti ne bo pozabljala na človeka in njegove potrebe; ki bo odpravljala različne oblike nasilja med ljudmi: nad narodi, manjšinami, skupinami in posamezniki; za družbo, v kateri nasilja nad posamezniki (mučeni otroci, pretepe ženske, zapuščen ostareli ipd.) ne bomo prepuščali zasebnim odnosom, temveč ga bomo priznali kot problem te družbe in ga reševali tudi z javnimi programi;
- za celovito rešitev kmečkega vprašanja in ustrežnejšo kmetijsko politiko; za smotno gospodarjenje z zemljo, za dostojen življenjski standard kmečke družine in za to, da dobi tudi kmetica, na kateri danes sloni večji del slovenske kmetijske proizvodnje, ustrezen pravi in materialni položaj;
- za odpravo vseh očitnih in prikritih oblik diskriminacije (ob zaposlitvi, oblikovanju delovnih mest, pri napredovanju, strokovnem izpopolnjevanju itn.), ki ženskam onemogočajo polno in ustvarjalno vključevanje na vsa področja življenja. Hočemo več kot formalno enakopravnost, hočemo enake možnosti za delo in življenje! Temeljni pogoj za to pa je, da se vloga ženske v rojevanju in negi otrok kot nujna podlaga za obstoj in obnavljanje družbe enakovredno vključi med zahteve drugih področij družbenega življenja, zlasti dela;
- za to, da se začne družinske, predvsem starševske obveznosti obravnavati kot pomembna družbena funkcija; za politiko, ki bo s celovitim pristopom ustvarjala razmere za nastanek družine, za normalen razvoj otroka in kakovostno družinsko življenje; za politiko, ki potrebuje ljudi v družini ne bo obravnavala kot obrobno socialno vprašanje, ampak kot pomembno vprašanje razvoja celotne družbe;
- za to, da bo v vseh oblikah družbenega upravljanja in odločanja večji delež žensk, skladen z njihovim delovnim prispevkom v družbi. Le taka prisotnost nam daje možnost za sooblikovanje človeku in okolju prijaznejših razvojnih programov in za hitrejši napredek tistih področij, ki so bila doslej pogosto odrinjena na rob; torej: manj za administriranje — več za ustvarjalno delo, manj za oboroževanje in vojsko — več za zdravstvo, šolstvo, kulturo in socialo!

S takšno politiko pridobimo vsi, ne le ženske. Inicijativni odbor žensk za volitve pri RK SZDL Slovenije

V bratskem Arandjelovcu so praznovali

19. september je praznik občine Arandjelovac. Že po tradiciji se tega dne tam zberejo predstavniki pobratenih občin (Ptuj, Zabok in Hanjpesak), občin, s katerimi razvijajo gospodarsko-politično sodelovanje (Slovenske Konjice, Prijepolje, Apatin in Kalesije), predstavniki republike Srbije in federacije. Tudi letos je bilo tako. Na letošnje slovesnosti, ki so bile v znamenju 30-letnice mesta in 45-letnice osvoboditve, so povabili tudi Slobodana Miloševića.

Edina in prava oblika sodelovanja je neposredno sodelovanje. V naslednjih letih naj bi na teh področjih naredili več kot doslej. Občina Arandjelovac je v zadnjih letih veliko naredila na področju drobnega gospodarstva, trgovine, gostinstva in turizma.

V prazničnih dneh je bila v Arandjelovcu tudi štiričlanska delegacija občinskega sveta Zveze sindikatov občine Ptuj. Vodil jo je predsednik Avgust Ivartnik. Povedal je, da so s tem vrnili obisk arandjelovskim sindikatom. Ptujška sindikalna delegacija je bila edina tovrstna delegacija na občinskem praznovanju.

MG

Za obnovo in razvoj haloškega kmetijstva

Največjo škodo so v poletnih neurjih, predvsem v tistem v noči s 3. na 4. julij, poleg cest utrpele kmetijske površine. Dosedanji sanacijski posegi so bili usmerjeni predvsem na tiste kmetijske površine, kjer je bilo možno s čim manjšimi vlaganji obnoviti kmetijsko proizvodnjo. Doslej so sanirali precej zemeljskih plazov ob vzhodni haloških hribov, kjer je bil možen dostop z mehanizacijo. Večina teh površin so tudi preoral, lastnikom so dodelili semena in gnojilo, tako da so že lahko posejali krmne rastline.

Večji problem so površine, ki še vedno drsijo, to drsenje pa se bo še povečalo ob jesenskem, zimskem in spomladanskem vlažnem vremenu. Tu bodo potrebni dolgoročni sanacijski ukrepi.

Pri tem si lahko pomagamo s strokovnimi nasveti geologov; nasvete lahko interesi dobijo pri pospeševalcih Kmetijske zadruge Ptuj. Zadruga je pri magistru Aleksandru Kravosu z Višje agronomske šole v Mariboru naročila tudi strokovni nasvet, kako lahko s sajenjem sadnega drevja prispevamo k sanaciji Halož, obenem pa zmanjšamo posledice morebitnih novih neurij. Omenjeni prispevek v celoti objavljamo:

PRISPEVEK SADJARSTVA PRI SANACIJI ŠKODE OB NARAVNIH UJMAH V HALOŽAH

Sanacijo škode ob naravnih ujmah v Haložah je s strani sadjarstva potrebno ocenjevati predvsem s treh vidikov:

- ohranitev videza tipične haloške pokrajine
- možnosti sanacije prizadetih površin
- ekonomski rezultati sanacije.

Sadno drevje v sklopu širšega dvorišča — domačije in v Haložah tudi pod vinogradi ter na strmeh legah, ki so manj primerne za vinograde, je kulturna dediščina našega prostora. To je predvsem visokodebelno drevje raznih sadnih plemen (jablane, hruške, slive, češnje in orehi), ki pa se že vrsto let zmeraj bolj krči in propada. Vzroki so ekonomski in posledica naravnih ujm, kot sta bili letošnje neurje in zimska pozeba leta 1985, ki je zdesetkala zlasti orehe. To drevje bi bilo potrebno načrtno nadomeščati oziroma obnavljati.

Predvsem z močno rastočimi sadnimi drevesi (orehi in drugimi) je možno preventivno ščititi tla pred erozijo oz. plazovi. Obstoječe plazove bi bilo mogoče možno utrditi pred nadaljnjim drsenjem s sajenjem sadnega

drevja. Sadno drevje bi tudi zaskrbljivo sedanjemu »ranjena« tla.

Vse posajeno sadno drevje ne bi smelo zahtevati večje nege, a bi vseeno moralo dajati sadiče, ki bi se dali vnovčiti.

Glede na to, da so najbolj prizadete strme lege, kjer ni možna intenzivna pridelava sadja, je potrebno sadne vrste in sorte skrbno izbrati. Primerne so jabolane in orehi, v posevku pa pridejo tudi slive, češnje, hruške in leska. Glede možnosti prodaje so najprimernejši jabolane in orehi.

Jablane bi morale biti cepljene na podlagi sejance ali pa kateri bolj vegetativni podlagi, ki so bile in so delno še razširjene pri nas. V posevku pridejo podlage M11, M25, A₂, marsikje pa tudi podlage MM 111. Če ni dovolj bujno rastočih podlag, je potrebno sedaj v jeseni zbrati peške; za to je zelo primeren moščancelj. Primerne so vse starejše sorte, ki še danes uspevajo v Haložah in rodijo vsaj vsako drugo leto. Od novejših sort, ki niso tako občutljive za boleznin, so na voljo samo zgodnejše (James Grieve, Alkmene, priolov delišes in lord lamburne).

Glede na pomanjkanje in visoko ceno cepljenih sadičev orahov bi za sanacijo bilo upravičeno tudi sajenje necepljenih orahov. Ti sejanci pa bi morali biti vzgojeni

iz odbranih, kvalitetnih dreves. Če bi seme jemali od posameznih izoliranih dreves, je zelo velika verjetnost, da se bodo lastnosti podedovale (apomiksisi). Trenutno je idealen čas za odbravo, lahko rečemo matičnih dreves, iz katerih bi vzgojili sejance oziroma tudi jemali cepiče. Naj povem, da letos v Posavju in na Dolenjskem načrtno iščejo primerna orehova drevesa. Akcija izvaja pospeševalna služba. Letos je zelo lepo vidna odpornost proti orehovi pegavosti. Torej je potrebno poiskati drevesa, ki so odporna proti orehovi pegavosti (imajo še zeleno listje), močno rodijo (več plodov skupaj in ne samo na koncu vejice, ampak tudi po dolžini) in imajo ugodno razmerje med lupino in jedrcem (niso kostenci). Pa saj so vse tri naše selekcije (elit, halože in petrijo) najdene v Haložah.

Vsa akcija sanacije bi morala potekati načrtno in organizirano prek KZ Ptuj. Najpomembnejša je preskrba sadičnega materiala in porazdelitev. Prizadeti bi morali dobiti sadike zastojno oz. po najnižji možni ceni z zagotovljeno, da bodo drevesca skrbno oskrbovali.

mag. Aleksander KRAVOS, VAŠ Maribor

V Laškem o družbenoekonomskem položaju delavcev v obrti

8. septembra je bilo v laškem hotelu HUM drugo jugoslovansko posvetovanje predstavnikov sindikata delavcev v obrti v Jugoslaviji. Sodelovalo je 72 sindikalnih delavcev iz vseh republik in obeh pokrajin. Ugotovili so, da je socialna varnost delavcev pri zasebnikih v Sloveniji dokaj urejena, da pa bo drugje v Jugoslaviji potrebno še marsikaj narediti.

V Laškem je sodelovala tudi Mirka Murata, predsednica izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata delavcev na področju samostojnega osebnega dela v občini Ptuj. Govorila je o družbenoekonomskem položaju delavcev v obrti in v zvezi s tem opozorila na številne težave. Delavci v obrti imajo podobne poglede in predloge za reševanje skupnih težav. Predvsem želijo imeti čim boljše delovne razmere ter enake dolžnosti in pravice, na osnovi tega pa tudi

Utrinek s posveta.

ustrezno plačilo za dobro in pošteno delo.

Po petkovem posvetu so se delavci v obrti Slovenije srečali tu-

di v soboto, saj je bilo v Teharjah njihovo tradicionalno delovno in družabno srečanje.

MG

STALISCE ODBORA ZA SPREMLJANJE IZVAJANJA USMERITEV DRUŽBENEGA DOGOVORA SKUPŠČINE OBČINE PTUJ

1. Odbor za spremljanje izvajanja usmeritev družbenega dogovora skupščine občine Ptuj je na podlagi podatkov o gibanju osebnih dohodkov in življenjskih stroškov v letošnjem letu ponovno ocenil izhodiščne vrednosti bruto osebnih dohodkov za obdobje januar—avgust 1989 in določil ocenjene izhodiščne vrednosti bruto osebnih dohodkov za obdobje januar—september 1989.

Izhodiščne vrednosti znašajo

	jan.—avgust 1989	jan.—septem. 1989
BOD ₀	53.906.800	72.276.000
Rast bruto OD v gospodarstvu		
občine glede na povprečje 1988	497,5 %	612,1 %

Organizacije in skupnosti s področja negospodarstva, ki v skladu s samoupravnimi splošnimi akti in družbenim dogovorom usklajujejo sredstva za bruto osebne dohodke z rastjo v gospodarstvu občine Ptuj, upoštevajo oceno o rasti sredstev, kot je prikazano.

Osebnih dohodkov v posamezni organizaciji oziroma skupnosti zunaj gospodarstva se oblikujejo v odvisnosti od izpolnjevanja programov dela, razpoložljivih finančnih sredstev in doseženega dohodka oziroma rezultatov poslovanja.

2. Sredstva za regres za letni dopust se izplačujejo v skladu s samoupravnimi splošnimi akti, usklajenimi z družbenim dogovorom o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 20/87), s tem da se upošteva, da je v BOD₀ za I—VIII 1989 upoštevanih osem dvanajstin predvidenih sredstev, v BOD₀ I—IX 1989 pa devet dvanajstin predvidenih sredstev.

Predsednik odbora: Boris HORVAT, s. r.

DENAR ZA NADOMESTNE HIŠE V HALOŽAH PO POSEBNEM SPORAZUMU

Solidarnost stanovanjskih skupnosti

Zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije je pripravila samoupravni sporazum o izjemni pomoči samoupravnim stanovanjskim skupnostim v občinah, ki jih prizadela ujma. 43. stanovanjskih skupnosti bo po tem sporazumu združilo 20 milijard dinarjev.

Tako zbrana sredstva bo dobilo pet stanovanjskih skupnosti (Laško, Maribor—Ruše, Ptuj, Slovenska Bistrica in Sentjur pri Celju), tiste, ki je na njihovem območju poletna ujma uničila stanovanjske objekte, da v njih ni več mogoče bivali. Sicer pa je združevanja sredstev po tem sporazumu oproščenih 13 stanovanjskih skupnosti v Sloveniji, iz občin, v katerih je pustošila ujma.

Zbrana sredstva pomenijo odstotek sredstev solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu, ki jih združujejo stanovanjske skupnosti v letu 1989. Denar, tako so na četrtkovem obisku v Ptujšu zagotovili pred-

stavniki zveze, naj bi prišel na prizadeta območja do 15. oktobra.

Po zadnjih podatkih in na osnovi dela republiške komisije je škoda ob neurju v ptujški občini ocenjena (to pa še ni zadnji podatek) na 805.694.326.443 dinarjev. Škoda na stanovanjskih, gospodarskih objektih in opremi je ocenjena na 86.526.722.064 dinarjev, v prometu in zvezah na 201.482.962.949 dinarjev, na vodnogospodarskih objektih na 286.934.717.870 dinarjev, na vodovodnih objektih je bilo škode za 6.171.828.850 dinarjev, v kmetijstvu in gozdarstvu pa ocenjujejo, da je škoda 322.329.508.000 dinarjev.

Ptujška občina naj bi dobila po samoupravnem sporazumu o izjemni pomoči samoupravnim stanovanjskim skupnostim v občinah, ki jih je prizadela ujma, 8.870.000.000 dinarjev, kar znaša 43,9 odstotka zbranih sredstev. Ptujška občina ima namreč največ stanovanjskih objektov, ki

niso več primerni za bivanje, kar 18. Občina Laško ima 12 takih objektov in naj bi dobila 5.860.000.000 dinarjev, Maribor—Ruše ima en objekt in mu po sporazumu pripada 480.000.000 dinarjev, v občini Slovenska Bistrica so neuporabni trije stanovanjski objekti in za nadomestne gradnje naj bi občina po sporazumu dobila 1.460.000.000 dinarjev, v občini Sentjur pri Celju pa je ujma porušila sedem stanovanjskih objektov in bo po sporazumu dobila 3.420.000.000 dinarjev.

Na Zvezi stanovanjskih skupnosti Slovenije se zavedajo, da je pomoč po tem sporazumu premalom, da gre v tem primeru zgolj za osnovno pomoč — streho nad glavo, zato predlagajo, da bi se samoupravne stanovanjske skupnosti dogovorile o pomoči tudi v prihodnjem letu. Kako in na kakšen način, pa se bodo pogovorili v naslednjih tednih.

Na V

PEKO
TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

POSLOVALNICA ORMOŽ

NOVO!
Prodajalna obutve Peko v Ormožu.

KJE?
Obrat Peko Ormož v sklopu Tovarne sladkorja.

UGODNO!
Izdelki obutve do 30 % ceneje.

KDAJ?
Vsak dan od 9. do 16. ure.
Nova poslovalnica vas pričakuje!

Pripeljano pomoč so pomagali spraviti v silose.

Haloške strmine so bile težava za traktorje, navajene ravnih cest.

VELIK TRANSPORT KMEČKE SOLIDARNOSTI

Koruzna silaža za haloško živino

Kar neverjeten obseg je imela nedeljska solidarnostna akcija kmetov, članov Kmetijske zadruga Ptuj, ki so se odločili za pomoč svojim sozadružnikom v Halozah. Nihče, niti organizatorji sami niso pričakovali takega odziva kmetov z Dravskega in Ptujkega polja. Pa se je vendarle zgodilo in tako so lahko organizatorji in udeleženci akcije toliko bolj ponosni, kmetje v Halozah, ki so bili pomoči deležni, pa toliko srečnejši in mirni v pričakovanju zime.

Solidarnostno akcijo so zastavili v upravnem odboru Kmetijske zadruga

Tokratne kmečke solidarnosti so bili deležni: Franc Rebernišek, Čeremožič 50, Viktor Furman z Dobrine, Anton Kolar z Dobrine, Ivan Pernek s Stanošine in Jože Murko iz Podlehnik.

Ptuj, kot je povedal njegov predsednik Stanko Sitar. Tokratna akcija pomoči Halozam ni bila prva, tudi zadnja ne, po obsegu pa gotovo največja. V organizaciji in izvedbi so sodelovali vodja Zadruga enote Hajdina Slavko Brglez, vodja Za-

družne enote Markovci Konrad Janžekovič in vodja Zadruga enote v Podlehniku Danica Svenšek, vse skupaj pa je na terenu spremljal tudi direktor Zadruga Janez Vrečer.

Nekaj pred deseto uro je s Hajdine krenilo proti Halozam lepo število traktorjev, ki so vlekli kar 35 prikolic, zvrhano naloženih s koruzno silažo. Z druge strani Drave — iz Markovca pa je pripeljala druga kolona s 34 prikolicami. Na 69 prikolicah je bilo kar okoli 450 kubičnih metrov silažne koruze, ki so jo kmetje z obeh zadruga enot darovali haloškim kmetom. Na nekaterih prikolicah je bilo poleg silažne koruze še nekaj vreč s pšenčinim, ječmenovim in koruznim zrnjem.

Organizatorji so se odločili, da pomoči ne kaže deliti na večje število kmetij, saj bi v tem primeru vse skupaj izgubilo pravi namen akcije, ki je bila namenjena ohraniti staleža živine pri večjih živinorejcih.

Kmetje z Dravskega in Ptujkega polja so v Halozah prijeli tudi za potrebno orodje in silažo spravili v silose. Na petih kmetijah so koristaste silose dobobra napolnili. Kmetje, deležni pomoči, so bili več kot presenečeni. Anton Kolar z Do-

brine je ob pogledu na kolono traktorjev, ki je zavila na njegovo dvorišče, vzkliknil: »Kaj takega nisem mogel pričakovati. Zdaj pa mi ne bo treba prodati krav!«

Člani Kmetijske zadruga Ptuj iz zadruga enot Hajdina in Markovci, kmečka zveza v Markovcih, vsi, ki so že in še bodo pomagali, si gotovo zaslužijo javno pohvalo. Hvaležnost Haložanov pa so tako doživeli!

J. Bračič

Haložanom bodo pomagali tudi slovenski obrtniki

Ptujsko obrtno združenje je poslalo solidarnostni poziv slovenskim obrtnim združenjem, naj pomagajo prizadetim haloškim območjem in tamkajšnjim prebivalcem. V akciji zbiranja pomoči naj bi sodelovalo 65 obrtnih združenj. Med prvimi so se odzvali v obrtnem združenju Ljubljana-Bežigrad — nakazali bodo deset milijonov dinarjev.

MG

Na nekaterih prikolicah so bile tudi vreče z zrnjem.

Po opravljenem delu pa še kozarček haloškega.

Borci v Halozah hvaležni za pomoč

Na pobudo občinskega odbora ZZZB NOV Ptuj so v vseh krajevnih organizacijah Zveze borcev NOV v ptujski občini izvedli akcijo zbiranja pomoči, ki so jo namenili ob vremenski katastrofi prizadetim članom ZZZB NOV na območju Haloz. Akcija je dobro uspela, čeprav povsod še ni končana. Nekaterih borcev namreč v času zbiranja pomoči ni bilo doma in sedaj sami prinašajo svoj prispevek vodstvu krajevne organizacije.

Do sredine septembra je bilo v posameznih krajevnih organizacijah zbrano:

Destričnik 400.000 din, oblačila in 3 vreče pšenice; Dornava 2 milijona din; Cirkulane 680.000 din; Hajdina 2.646.500 din; Juršinci 830.000 din; Kidričevo 2.175.000 din; Markovci 3.283.000 din; Polenšak 4.330.000 din; Rogoznica 1.600.000 din; Trnovska vas 1.150.000 din, oblačila in 2 vreči

pšenice; Videm 1.110.000 din, oblačila in vreča pšenice; Zavrč 2.200.000 din; Boris Zihel Ptuj 3.323.500 din, oblačila in čevlji; bratje Reš Ptuj 1.060.000 din; Dušan Kveder Ptuj 3.030.000 din; Franc Osojnik Ptuj 2.300.000 din; Ivan Spolenak Ptuj 2.470.000 din; Jože Potrč Ptuj 5 milijonov din; Olga Meglič Ptuj 1.900.000 din, oblačila in čevlji in Tone Žnidarič Ptuj 2.740.000 din.

Krajevne organizacije ZZZB NOV Cirkovce, Gorišnica in Lovrenc na Dravskem polju pa so se v celoti vključile v zbiralno akcijo krajevnih organizacij RK in so zbrano pomoč tudi neposredno razdelili prizadetemu prebivalstvu v KS Majšperk, Žetale, Ptujka Gora in Dolena.

Pri občinskem odboru ZZZB NOV Ptuj je bilo tako zbranih 44.218.000 dinarjev denarne pomoči, razdeljeno je bilo v prejšnjem tednu 43.818.000 din, na žiroracunu pa je še 400.000 din.

Pomoč so prejeli: KO ZB NOV Majšperk 18.700.000 din za 17 borcev, Žetale 11.918.000 din, oblačila in čevlje ter 6 vreč pšenice za 10 borcev, Podlehnik 7.700.000 din, oblačila in čevlji za 7 borcev, Dolena 4.400.000 din, oblačila in čevlji za 4 borce in Ptujka Gora 1.100.000 din in

cijo Olge Meglič, kjer so zbrali največ oblačil in ta so bila tudi dobro ohranjena.

Prizadeti ob nesreči v Halozah, ne le borci, enako tudi drugi oblačila sprejemajo s hvaležnostjo. Pri tem pravijo, da sicer niso tako revni, da trenutno ne bi

»Ves čas od 3. julija dalje sem prizadeto razmišljal, kako borcem in prebivalcem v Halozah pomagati v njihovi veliki stiski in nesreči. To še posebno zato, ker sem velik del svoje »partizanske« opravil v gornjih Halozah. Kraje in ljudi imam v najlepšem spominu. Ti ljudje so nam v zimi 1944/45 in do osvoboditve, kljub svojemu siromaštvu, zelo veliko pomagali, skrbeli za prehrano in varno opravljanje partizanskih dolžnosti in nalog. Zakaj vam to pišem? Nikjer nisem zasledil pobude, da se v to akcijo vključimo tudi borci in aktivisti NOB, ki smo delovali na območju Haloz, pa živimo zunaj ptujске občine. Zato predlagam, da prek TV 15 in Nedeljskega dnevnika pozovete vse borce in aktiviste NOB, ki so delovali na območju Haloz, da damo svoj prispevek v vaši akciji. Mislim, da je to predvsem naša moralna dolžnost.«

Stane Murkovič-Stefan, Razdrto 49, 66225 Hruševje

oblačila za 1 borca. Tako je skupaj prejelo denarno pomoč 39 borcev, v povprečju po 1,1 milijona dinarjev.

Vsi prejemniki pomoči se svojim soborcem in sotovarišem za prejeto pomoč najlepše zahvaljujejo!

Občinski odbor ZZZB NOV Ptuj se zahvaljuje tudi teritorialni obrambi občine Ptuj za pomoč pri prevozu zbrane pomoči v Ptuj, oddelku za LO pa za pomoč pri prevozu pomoči v prizadete kraje.

Pri občinskem odboru so posebej pohvalili krajevno organiza-

imeli kaj obleči in obuti, toda vsako leto je treba dopolniti garderobo. Zato jim pomoč pride zelo prav, saj lahko denar, ki bi ga sicer morali dati za oblačila, koristno obrnejo za odpravo posledic neurja.

Enako kot druge tudi ta akcija zbiranja kaže, da je solidarnost med našimi ljudmi še prisotna, da je večina ljudi pripravljena pomagati sočloveku v nesreči in da obstaja tudi hvaležnost za pomoč.

Župan je, župana ni

Naj bo takoj v začetku jasno: ne gre za to, kdo je predsednik skupščine občine Ptuj, ampak gre za to, kako je predsednik. Vroče razprave, pa potem mlačne, na koncu pa je bilo že vsem vseeno, ali imamo profesionalnega ali neprofesionalnega župana, ali imamo župana, ki je doma ali na poti med Ljubljano in Ptujem. Že sama razdalja postavlja omejitve za opravljanje enako odgovornega in dobrega dela v obeh krajih, ki samo po sebi nima nič skupnega, pa je omejitve, ki kliče tudi po samokritičnosti.

Za kaj gre? Ena letošnjih pomembnih, če ne krv najpomembnejših obletic v ptujski občini je bilo praznovanje 750-letnice minoritskega samostana. Častiljiv jubilej, ki nam ga lahko zavida marsikatero mesto, dežela, jubilej, vreden posebne pozornosti in spoštovanja. Prireditve so obiskali ne samo domači ljudje, ampak tudi visoki cerkveni dostojanstveniki iz mnogih evropskih dežel. Če prihajajo v Ptuj ob takem jubileju, je prav — če že na zaradi drugega, zaradi protokola — da jih sprejme najodgovornejši mož občine, v katero prihajajo — župan, v našem primeru. In v našem primeru ga ni bilo na nobeni od prireditvev, pa čeprav je obljubil in so na vseh slovesnostih zanj tudi rezervirali stol. Ljudje smo samo ljudje in pripeti se nam lahko marsikaj... Na povabilo se odzovemo ali pa tudi ne. Težko pa je razumeti, da župana ni bilo niti na sprejem, ki ga je sam sklical in se na vabilo tudi podpisal.

Jubilej zaradi županove odsotnosti sicer ni nič zgubila, izgubila pa je občina in z njo tudi vsi, ki smo županu zaupali, da nas predstavlja in zastopa tudi na takih slovesnostih, in še posebej na takih, zakaj 750-letnice nikoli več ne bo...

Nataša Vodušek

Kakšen bo »jutri« v Haloškem biseru?

Ptujsko gostinstvo preživlja težke čase. Težave niso od včeraj. Razmere so toliko težje, saj so v polletju letos imeli negativni rezultat tudi v podlehniškem motelu. Skupaj je izguba, ki so jo pridelali v Haloškem biseru in motelu, velika nekaj nad pet milijard dinarjev. Sedaj se približujejo devetmesečni rezultati in nič ne kaže na boljše.

V Haloškem biseru poskušajo sanirati razmere že tretje leto. Po sanacijskem programu naj bi prihodnje leto izplavali. Branko Gorjup, glavni direktor Kmetijskega kombinata Ptuj, je povedal, da je leto 1990 priložnost, vendar do pozitivnega rezultata ne bodo prišli z zdajšnjo organizacijsko strukturo (z vsemi obrati) in z vsemi zaposlenimi. Trenutno je še v sestavi Haloškega bisera šestnajst obratov in hotel. Glede na število zaposlenih — 222 za nedoločen in 12 za določen čas — ustvarjajo premajhen promet. Zato bo nujno, da zmanjšajo število obratov in tudi zaposlenih. V bodoče naj bi imeli le tiste obrate, za katere menijo, da bodo uspešni, druge bodo dali v dolgoročni zakup, Grozd pa kanijo prodati.

Precej se šušlja, da bo v zasebne roke šel tudi ptujski hotel. Branko Gorjup je povedal, da za to ni nobene ovire, le dobrega ponudnika čakajo.

Lokale, ki jih bodo obdržali, bodo posodobili. Zdravi in obetavni del Haloškega bisera nameravajo združiti s Ptujskimi toplicami v enotni del podjetja, ki bo ob enem celovita turistično-gostinska in zdraviliška ponudba. Model, ki je bil še pred nekaj leti vsaj za nekatere nesprejemljiv in volutarističen.

V Kombinatu po besedah Branka Gorjupa v tem trenutku vlagajo vse napore v razvoj Ptujskih toplic. 2. oktobra naj bi že potrdili idejni projekt za novi topliški hotel in naročili glavne projekte.

Do konca leta naj bi bila že znana finančna konstrukcija. Po optimističnih napovedih naj bi pričeli graditi prihodnjo pomlad.

Pri sanaciji razmer v Haloškem biseru ne bo šlo brez dobrih kadrov. Temeljna organizacija je brez direktorja. Za vršilko dolžnosti direktorice predlagajo Ireno Kovačič. Že zdaj pa vedo, da bodo prvega človeka ptujskega gostinstva morali še iskati, saj Kovačičeva ne želi biti direktorica.

MG

Delitev sredstev enodnevnega zaslužka

Občinska komisija za oceno škode je pripravila dokončno oceno o škodi, ki je nastala v Halozah zaradi neurja 3. in 4. julija letos. Ugotovljeno je, da znaša škoda 805,6 milijarde dinarjev, kar je 110 odstotkov lanskega družbenega proizvoda. Oceno je potrdila tudi ustrezna republiška komisija. Na osnovi dokončne in verificirane ocene škode je občinski izvršni svet poslal odboru podpisnikov družbenega dogovora zahtevek za razliko sredstev, ki pripada občini glede na spreminjeno stanje.

Na občinskem solidarnostnem računju je bilo v prejšnjem tednu 2.824.316.260 dinarjev. V tem znesku so prispevki od OŽD in drugih, občanov in sredstva enodnevnega zaslužka. Komisija občinskega izvršnega sveta za delitev sredstev enodnevnega zaslužka, v kateri so predstavniki organizacij združenega dela oziroma podjetij in jo vodi predsednik občinskega sveta ZSS Ptuj Avgust Ivartnik, je zbrani denar razdelila za posamezne namene. Za stanovanjske in gospodarske objekte je namenila 50 odstotkov zbranega denarja, za krajevne ceste 30 in za reševanje socialnih vprašanj 20.

Za stanovanjske in gospodarske objekte je bilo nakazanih 773.406.000 in 600.000.000 dinarjev, center za socialno delo je prejel 318.000.000, krajevne skupnosti pa ustrezen delež glede na stopnjo poškodovanih krajevnih cest.

V krajevni skupnosti Žetale so za sanacijo razmer na cestah dobili 107.125.200 dinarjev, v KS Videm 16.480.800, v KS Stoperce 148.327.200, v KS Ptujka Gora 57.682.800, v KS Podlehnik 148.237.200, v KS Majšperk 263.692.800, KS Dolena 57.682.800 in KS Leskovec 24.721.200 dinarjev.

O tem, kako poteka sanacija razmer po neurju v Halozah, so se v ponedeljek in torek seznanili tudi delegati občinske skupščine. Še naprej pa velja, da prizadeti v Halozah potrebujejo gradbeni material, krmo za živino, ozimnico in pohištvo. Denar lahko nakazete na občinski solidarnostni račun številka: 52400-743-41021.

MG

Devizni tečaj

S tečajne liste št. 183 z dne 25. septembra

Država	Valuta	Tečaj velja za	Srednji
Avstralija	dolar	1	27.289
Avstrija	šiling	100	257.436
Kanada	dolar	1	29.381
Francija	frank	100	535.826
ZR Nemčija	marka	100	1.811.836
Italija	lira	100	2.508
Japonska	jen	100	24.185
Švedska	krona	100	532.934
Švica	frank	100	2.090.790
Vel. Britanija	funt	1	55.642
ZDA	dolar	1	34.509

TEMELJNA LISTINA SLOVENIJE

V Ptujju 6 tisoč podpisnikov

Ta teden bodo v Socialistični zvezi sklenili akcijo podpisovanja Temeljne listine Slovenije. Vodila sta jo tako občinska konferenca Socialistične zveze kakor tudi občinski sindikalni svet. Sekretar občinske konference Socialistične zveze Franci Golob nam je povedal, da so s podpisovanjem zadovoljni in da je kljub neugodnemu času (dopusti) listino podpisalo okoli 6 tisoč občanov. Ocenil je, da je bila propaganda za to akcijo dovolj dobra, da so se ljudje lahko prostovoljno odločili za podpis in pri tem ni bilo nobene prisile. V občinski konferenci Socialistične zveze tudi menijo, da listino podpira večina ljudi, kljub temu da je večina ni podpisala, kar sklepajo iz tega, da izrazito negativnih reakcij na podpisovanje ni bilo.

d. l.

FF

Kaj pomenijo slovenskim pisateljem

Štatenberška srečanja

Na letošnjem srečanju slovenskih pisateljev Štatenberg 89, ki je bilo že šestindvajseto, je bilo veliko več mladih, mogoče tudi manj znanih obrazov. Vsi, ki so bili prejšnja leta navajeni, da so se tod srečevala stara, preizkušena pisateljska peresa, so se nekoliko nelagodno počutili. Tudi beseda je bila sprva nekoliko manj prisrčna kot prejšnja leta.

Med staro gardo si seveda takoj opazil Janeza Švajncerja in Nado Gaboroviča iz Maribora. Oba sta brez dvoma bralcom dobro poznana, zato sem v prvem trenutku, ko so sedeli vsi skoraj vsak zase, mladi bolj skupaj, stari pa tudi, in se bolj ali manj živo pogovarjali, povabila na razgovor prav domača literarna veterana. Prijazno sta vabila sprejela in pogovor je stekel brez treme, prijetno, kot lahko steče z ljudmi, ki večje vrtilo svoje pisateljsko pero in ob tem ostanejo preprosti, ljudski.

Janez Švajncerc

Tednik: Kaj vam pomenijo Štatenberška srečanja?

J. Švajncerc: V prvi vrsti, če vzamemo to letošnje srečanje, 26., je to pravzaprav medsebojno spoznavanje pisateljev, obravna-

va aktualnih vprašanj v literaturi in umetnosti. Tu je tudi možnost, da potem ko človek prebira dela drugega, tega spozna ter sprejme, potrdi ali pa tudi spremeni sodbo o njem in njegovem delu.

Tednik: Ste se vi udeležili vseh šestindvajsetih srečanj?

J. Švajncerc: Priznati moram, da sem eno izpustil zaradi bolezni, drugače pa sem bil na vseh.

Tednik: Kakšna je vaša primerjava srečanj?

J. Švajncerc: Če jih primerjam, bi lahko rekel, da so bila najboljša začetna, ko smo srečanje komaj zastavili. Seveda smo bili neprimerno mlajši kot danes in smo verjetno gledali na vsa aktualna vprašanja v tistem času drugače, tudi medsebojno smo se dosti drugače gledali, lahko rečemo prenašali, kakor zdaj. Bilo je več prijateljstva, tovarišva, spoštovanja kot dandanes, ko postajamo vedno bolj odtujeni. Najbrž je razlog ta, da smo prišli v leta, ker prihajajo za nami drugi, ki niso šli skozi vsa ta obdobja, ki so bila, če vzamemo povojni čas, razmeroma težka in je bilo potrebno vse to nekako premagovati.

Tednik: Kaj vam je pomenilo okolje Štatenberga?

J. Švajncerc: Štatenberg je sam po sebi pravzaprav zanimiv zaradi svoje zgodovine. Zame je bilo najpomembnejše obdobje, ko sta bila tam še Jurinca, on ljubitelj okolice, konjev in ribištva, ona pa predvsem ljubiteljica umetnosti in je skrbela za vitez gradu, predvsem za notranjost. Človek je imel potem občutek, da je prišel — nekaj lepega. Medtem pa je zob časa vse to počasi izničil, prišli smo v neke razvaline in potem Štatenberg ni bil več to, kar je bil.

Tednik: Kako se počutite tukaj na Pohorju, pri Treh kraljih?

J. Švajncerc: Zase moram reči, da mi Trije kralji zelo ugajajo zaradi zgoščenosti kraja. Štuhčev dom je izredno lepo urejen, ni sicer v planinskem stilu, kar je najbrž velika pomanjkljivost zaradi izgube domačnosti. Okolje je lepo, pred hotelom je cerkev, lepo obnovljena, pred njo so mize in klopi, kar omogoča srečavanja skupin, izletnikov, mimoidoščih, obiskovalcev Pohorja, skratka to okolje je še vse v zelenju, tako da mi je vse izredno všeč.

Nada Gaborovič

Tednik: Zanima me kvaliteta Štatenberških srečanj.

Naš sogovornik Janez Švajncerc.

Pisatelji pri Treh krajih — med njimi Nada Gaborovič.

Nada Gaborovič: Za današnje ali bolje povedano za letošnje se ne morem reči nič natančnega, saj se je komaj začelo. Za prejšnja srečanja pa lahko rečem, da so z leti začela malce hirati. Ni več tistega poleta, kot smo pričeli pred nekaj več kot četrt stoletja, ko smo imeli v gosteh — takrat je bil še prireditelj mariborski pododbor Društva slovenskih pisateljev — ljudi, ki so nam povedali resnično nekaj novega, ob katerih se je srečanje razvijalo bolj in bolj v vsesplošno, ne samo slovensko, ampak gledano z literarno-zgodovinskega, pisateljskega, umetniškega in končno tudi jugoslovanskega in celo mednarodnega vidika, v pomembno vsakoletno srečanje.

Gojili smo eno samo željo, da bi v eminentnem grajskem ambientu poskušali ponuditi ljudem del naših korenin, to se pravi Slovenije ali ožje Štajerske, ponuditi tudi kakovostne referate in kakovostno razpravo. Morda je res,

da današnja mladina živi veliko bolj sproščeno, tega pa mi v toliki meri nismo vajeni, ker smo bili le malo preveč vključeni v normirano življenje. Vendar misel ne pozna meja, gre čez obzorja.

Po tej plati bi morali ohraniti miselno, strokovno in kulturno raven srečanja oziroma jo zlahkati, bogatiti in jo še dvigati. Za minulih petindvajset let — udeležila sem se vseh srečanj razen dveh, in to zaradi bolezni — moram reči, da so prinesla veliko novih spoznanj in številnih prijateljev, ki so se ob druženju rojevala, utrjevala. Marsikateri napuh, nestrpnost, ki sta mogoče bila prej med udeleženci, sta po tem prijateljskem druženju, ki je resnično veliko vredno, izgubila in se porazgubila. Svobodna izmenjava mnenj je pogasila marsikatero sovraštvo ali nenaklonjenost in nerazumevanje. In če je tudi prišlo do nekoliko kriznih situacij, so vendarle ostajala na kulturni ravni. Namen pa je bil, da tem krajem, ki so sicer odmaknjeni, prenesemo del kulturnega življenja in razmišljanja. To smo tudi dosegli, kljub temu da čas ni bil vedno tako naklonjen in da je, kot je že povedal Janez Švajncerc, načel grad Štatenberg z občasno, pa je postal za naša srečanja vse manj primeren. Ni nam šlo samo za to, šlo je za vsebino, ki je bila bogata, vredna srečanj in truda. Želeli bi, da naša srečanja na taki ravni tudi ostanejo. Vedno so prihajali starejši, renomirani, velika imena, ljudje iz Slovenije, zamejstva in Jugoslavije, prihajali so tudi mlajši, tako da so bile vedno zastopane vse generacije, tudi mišljenjsko. Bojim pa se, da ta vir, ki je žuborel celih petindvajset let, ne bi presahnil. Ne bi želeli, da bi štatenberško srečanje postalo tako zakotno, kavarniško omizje. Želim, da bi se ohranil

osnovni namen: da bi se pisatelji srečevali in spoznavali kot pisatelji, ljudje in Slovenci s svojimi koreninami, to je iz okolja, iz katerega so izšli. Ne bi pa želela, da bi to postala neka nadgradnja, ki pač postaja bolj sama sebi namen.

S pisanjem knjige je tako kot z rojstvom otroka

Tednik: Kako se vi počutite ob rojstvu novega dela?

Nada Gaborovič: Zase moram reči, da sem izmučena, tako kot je izmučena mati po porodu. O tem ne maram govoriti, vendar globoko v sebi čutim neko olajšanje. Gotovo vsak čuti pri tem neko zadovoljstvo, če je prepričan, da je delal pošteno, pogumno, brez laži in vsega drugega.

Nekateri denimo pišejo bolj zaradi slave, spet nekateri zaradi tega, ker to počenjajo drugi. Vsega tega ne sme biti, če si se odločil za neko ustvarjanje, moraš ga čutiti ne smo kot svoj neodtuljiv del življenja in početja, ampak tudi kot nekaj skrajno poštenega, resnicoljubnega in pogumnega.

Ker je pravkar v teh dneh izšel moj roman MALAHORNA, govorim iz trenutno svežega občutja matere, ki je rodila otroka, seveda z veseljem, ker je to roman o mojih pohorskih koreninah. Malahorna je ime pohorske vasi- ce od koder izvira rod mojega očeta, in jaz sem ime postavila simbolično v deželo, ki je imaginarna in ki pomeni deželo, s katero pride človek na svet, ki jo nosi vse življenje s seboj in ki je ne sme ne zapustiti ne izdati ne sovražiti ne prezirati, ampak jo mora imeti rad.

Vida Topolovec

Redovniki na sprejemu

Predsednik izvršnega sveta skupščine občine Ptuj Tone Čeh je v imenu ptujskega župana v petek, 15. septembra, v dvorani na magistratu pripravil svečan sprejem za predstavnike minoritetskega reda iz vse srednje Evrope, ki so prišli na praznovanje 750-letnice minoritetskega samostana v Ptuj.

Provinciolum minoritov iz Zvezne republike Nemčije, Italije, Avstrije, Belgije, Nizozemske, Švice, Hrvaške in Slovenije je v našem starem Ptujju zaželel toplo dobrodošlico. Ob čestitkah k ju-

bileju pa jim je predstavil še ptujsko občino v številkah.

V imenu redovnikov se je za prisrčen in »presenetljiv« sprejem zahvalil slovenski provincial Tarzicij Kolenko ter izrazil zadovoljstvo nad pripravljenostjo širše skupnosti, ki je poleg bratov minoritov nedvomno prispevala pomembno vlogo in delež pri obnovi prezbitarija in celotnega samostana. Ta je svojo 750-letnico dočkal dostojno in je lahko v ponos širši družbi.

-OM

Na sprejemu pri Tonetu Čehu, predsedniku izvršnega sveta SO Ptuj. (Foto: M. Ozmec.)

Franc Fideršek

POROČANJE MINISTRU ZA KMETIJSTVO

Takrat, v drugi polovici aprila 1949, sem bil prvič na terenu v Prekmurju in spoznaval podeželje lendavskega in murskosoboškega okraja. Nalogo sem opravil, imel sem še dan časa, zato sem se za nekaj ur ustaval še na Ptuj, od tam s kolesom nadaljeval pot na dom v Nadolah, od tam pa naslednje jutro v Poljčane, kjer sem spet sedel na vlak za Ljubljano. Na RZKZ me je čakalo sporočilo, da je naslednje jutro delovni posvet na ministrstvu za kmetijstvo in naj se pripravim na poročilo o stanju v okrajih, ki sem jih obiskal.

V večji sejni sobi na ministrstvu se nas je zbralo kar precej terencev iz RZKZ, kmetijskega ministrstva in ustreznih komisij pri CK KPS in republikanskem odboru OF. Minister za kmetijstvo Janez Hribar je takrat užival veliko avtoriteto, poverjeniki za kmetijstvo pri okrajnih ljudskih odborih so ga še zlasti spoštovali, nekateri so se ga celo bali. Pogosto je skliceval posvete z njimi in na vsakem posvetu si je enega ali dva posebej privoščil. Bil sem že na enem takih posvetov, ko je vzel na piko poverjenika iz takratnega okraja Videm — Krško. Z vmesnimi vprašanji ga je zmedel, opozoril na nekatere nelogičnosti in poročilo in na podlagi tega dokazoval, da sploh ne pozna razmer v svojem okraju. Svetoval mi je, da naj raje gre za brigadirja v obdelovalno zadrugo, za poverjenika pa bodo že našli sposobnejšega.

Tokrat je Hribar stopil v dvorano v spremstvu svojih pomočnikov v ministrstvu; nekateri sem že poznal, zlasti Staneta Škofa, ki je bil med člani komisije že nekaj dni na Ptuj.

Posvet je začel predsednik RZKZ Maks Krmelj. Ugotovil je, da »resolucije o osnovnih nalogah partije na področju socialistične preobrazbe vasi in pospeševanja kmetijske proizvodnje in LRS preočasi uresničujemo.« Zaradi tega je bilo vodstvo v Sloveniji baje kritizirano. »Storiti moramo vse, da dosežemo uspehe v drugih bratskih republikah in pritegnemo večino kmetov v zadrugo kmetijsko proizvodnjo.« je poudaril.

Nekoliko dolg uvod, ki mu je dalo Krmeljevo počasno govorjenje še vtis večje razvlečenosti, je živčno prekinil Janez Hribar.

»Oprostite, Matija (legalno ime M. Krmelja v partizanih), to so znane stvari, poznamo jih. Jaz pa hočem konkretno slišati, kakšno je stanje danes na terenu, kako je bilo ta teden, o tem se pogovarjajmo!«

»Saj to hočem tudi sam povedati,« se ni dal prekiniti Matija in je nadaljeval, da smo »zbrani vsi, ki poznamo terenske razmere v posameznih okrajih, ki vemo, kako in koliko socialistično diha naša naprednejša kmetje.«

Potem je moral vsak poročati, kaj je konkretno počel v posameznih okrajih, kjer je bil zadnji teden. Poročati je bilo treba kar po vrsti, tako

EPIDEMIJA KOZ

(ZGODBE IZ LET, KO JE NAŠ KMET PREŽIVLJAL TEŽKE DNI)

kot smo sedeli. Po naključju so bolj spredaj sedeli tisti, ki so imeli na skrbi okraje na Dolenjskem, Goriškem in Posavju.

Oni s Primorske so se hvalili z uspehi pri utrjevanju že obstoječih obdelovalnih zadrug in z načrti za ustanovitev novih. Poročevalci iz dolenjskih in posavskih okrajev pa so govorili predvsem o velikih težavah. »Ne gre samo za odpore kulaških elementov, ki jih krepko podpira kler, temveč za zavestno trmo kmetov, tudi borcev NOB in v Posavju tistih, ki so bili izseljeni,« je bilo slišati iz poročil.

»Larifari«, je taka poročila ocenil minister in poudaril, da »gre za organiziran odpor špekulantov vseh sort ne samo do ustanavljanja obdelovalnih zadrug, temveč tudi proti izpolnjevanju vseh zakonitih obveznosti do naše ljudske oblasti!«

Ko je prišla vrsta name, sem povedal, da sem bil v Prekmurju, kjer sicer niso dosti boljše razmere kot v drugih okrajih, zato so potrebni toliko večji napori, da dosegajo uspehe. Bil sem na ustanovnih zborih KOZ v Martjancih in Tišini. Med potjo sem se ustavil v Ptuj, kjer so tik pred ustanovitvijo KOZ v Placarju, v Trmčah pa so jo ustanovili že prej. Prav tako sem se ustavil v Poljčanah, kjer so povedali, da se v Studenicah razmere urejajo in kaže, da bo tam nastala dobra KOZ.

»Vidite, njega si vzemite za vzgled! Kamor pride, ustanavlja zadrugo, večina vas pa samo jamra ...« me je prekinil minister Janez.

Postalo mi je nerodno. Če si kdaj v življenju kake pohvale nisem zaslužil, potem je bila ta najbolj nezaslužena. Za ustanovitev katere od navedenih KOZ nisem imel prav nobene zasluge. Imel sem pač srečo, da sem bil po naključju v tistem okraju, kjer so pripravili ustanovitev KOZ, in sem skupaj z okrajnimi aktivisti šel na tak zbor.

Če je kje bila ustanovljena KOZ, je bila to zasluga cele vrste političnih in operativnih delavcev v okraju, ki so po več mesecev delovali usklajeno — politično in strokovno prepričevali, zviševali plane, obvezne oddaje, davke in stopnjevali grožnje. Vsi smo vedeli, da je načelo »protovoljne odločitve delovnih kmetov« zapisano v resoluciji le zaradi lepšega. Brez organiziranih in usklajenih pritiskov ni nikjer šlo.

O tem se javno ni smelo govoriti, dovoljena in zaželeno pa je bila glasnost o organiziranem odporu vaških špekulantov in klerikalno organiziranih kulakov.« To so radi vpletali v svoja poročila tudi instruktorji, saj je bilo to opravčilo za neuspehe.

Sam sem nadaljeval poročilo in opozoril na očitke, ki sem jih pogosto slišal od kmetov skoraj v vseh okrajih, kjer sem bil. Kmetje so namreč kritizirali dejstvo, da mnogi okrajni in celo republiški funkcionarji, ki so lastniki zemljišč, precej tudi vinogradniških parcel, teh nočejo dati v zadrugo. Marsikateri funkcionar prepričuje in prisiljuje kmete v KOZ, svojih staršev, sorodnikov ali celo svoje žene pa ne zna ali noče prepričati, da bi vstopili vanjo. Navedel sem tudi par konkretnih primerov.

Pri tem me je Branko, sodelavec na RZKZ, z nogo suval pod mizo, vendar se v svoji naivnosti nisem zavedal zakaj.

Za mano se je zvrstilo še nekaj poročevalcev. Eni so govorili bolj o uspehih, drugi pa so razmere prikazovali precej črnogledno.

Skupna ugotovitev je bila, da trenutno stanje v LRS glede ustanavljanja kmetijskih obdelovalnih zadrug ne zadovoljuje. Storiti moramo vse, da se to popravi, da dohitimo in potem »stopamo v korak z drugimi bratskimi republikami pri izgradnji socializma na vasi.«

Dobili smo nalogo, da moramo spet na teren v okraje, le terenska zadolžitev je bila nekoliko spremenjena. Tokrat sem bil zadolžen za okraja Trbovlje in Videm — Krško. »Nihče se ne sme vrniti, če ne bo ustanovil vsaj ene KOZ!« je za konec odločno dejal minister Janez.

Po sestanku mi je Branko dejal:

»Fant, če boš še kdaj na podoben način poročal, ne boš več dolgo v službi pri nas ...«

Nisem se takoj zavedal, kaj je bilo narobe, zato me je Branko poučil, da »slabosti naših ljudi ne smemo javno in konkretno kritizirati.«

Če pa je res, sem vztrajal.

»Seveda je res, saj v tem je ravno problem, da neradi slišijo resnico,« je rekel Branko in nadaljeval:

»Tudi sam Hribar ne uspe prepričati svojega očeta, da bi dal zemljo v zadrugo. Ali nisi opazil, kako živčno se je predsedal in stresal z glavo? Misliš sem, da bo vsak trenutek izbruhnil, zato sem ti dajal znake, da ne haj ... No, končno je molče prešel čez to, nisem pa gotov, če si te ne bo zapomnil.«

Iz teh tovariških opozoril sodelavca, ki je imel že precej izkušenj, sem tedaj prvič resno spoznal, da se besede vodilnih pogosto razhajajo od njihovih dejanj, da govorijo eno, počenjajo pa drugo. S podobnimi primeri sem se pozneje še pogosto srečal, vendar me ni več tako prizadelo. To so ostanki preteklosti, ki je ostala v značaju posameznikov, sem se tolažil.

Ideološkim nasprotikom smo podobno dvoilčnost tedaj pogosto očitali, ko so bojda svoje ovčice učili: »Ne gledajte se po mojih dejanjih, po mojih besedah in naukih se ravnajte!«

Ali bomo mi kdaj boljše, bomo res uspeli zgraditi novo, bolj pošteno in pravično družbo, v kateri bo prevladovala osebnost poštenosti, brez hi-narščine in dvoilčnosti? Taka vprašanja so me takrat vznemirjala, enako kot me vznemirjajo še dnaes — po štiridesetih letih.

Prihodnjic: Kulaški procesi

Pomembna je natančnost meta, ki je odvisna od usklajenosti gibov. (Foto: McZ.)

Tri stote kegljev na dan

Po devetnajstih letih treniranja se vrhunska kegljarka Ptujčanka Silva Razlag sprašuje: *Koliko je pravzaprav vreden športnik? Vprašanje je povsem retorično, saj je odgovor za veliko večino športnikov enak: Zelo malo. Zakaj ni nikoli zastopala ptujskih barv, ji očitajo nevedneži, ključ za majhne ugodnosti, ki jih je deležna v domačem okolju, pa tiči najbrž ravno tu.*

»Vedno sem si želela domačo ekipo, saj si povsod drugod tujec. Kegljiti sem pričela leta 1972. Takrat je bilo kegljišče v ptujskem hotelu — kuhani in pečeni smo bili v tem »keglbanu«. Kegljaškega kluba ni bilo, zato sem prvo leto tekmovala za Konstruktor iz Maribora. Že isto leto sem pridobila točke za nastop na državnem prvenstvu,« pripoveduje Silva.

Od takrat je šla njena pot predvsem navzgor. Najvidnejši uspeh: uvrstitev med sedem najboljših v Jugoslaviji in nastop na svetovnem prvenstvu v Romuniji.

»To je bilo leta 1980, po Titovi smrti. V našem taboru je bilo moreče vzdušje, pa tudi drugi so nas obravnavali kot žalujoče. Mislili so, da bo Jugoslavija kar razpadla. To ni moglo prinesiti dobrih sadov in jih tudi ni. Sicer pa smo ekipno dosegale prva, druga in tretja mesta v Evropi. Nikoli slabših.«

Takšne uvrstitve dosegajo Celjanki, s katerimi igra Silva Razlag od 1982. Kratak čas pred tem je metala za Mursko Soboto, nato pa se je na prošnjo Lada Gobca, trenerja Ema Celje, odločila eno leto nastopati za njih. To se je raztegnilo na sedem let.

»Večkrat sem si rekla: Silva, nehaj, dovolj je. Vendar tekmovalna vlečejo, uspehi vzpodbujajo, neuspehi tudi. Je pa izredno naporen. Vsak dan moram vsaj dve uri nameniti treningu, vsak konec tedna imamo tekmovalno, sem zdama. Za tekmovalno in treninge porabim ves dopust, v podjetju mi ne grede nič na roko, niti neplačnega dopusta ne morem dobiti. Sicer — kdo bi pa delal!«

V ponedeljek trening za moč, v torek metanje na kegljišču, v sredo plavanje ali kolesarjenje, v četrtek kegljišče, v petek ponovno kondicijski trening, nato tekma. Na tekmovalno vrže 2,8-kilogramsko kroglo 100-krat. Torej v enem dnevu skoraj 3 stote.

Kako ji ob tem uspe skrbeti za sedaj že 11-letno hčerko Andrejo in jo vzgajati?

»Da sem postala mati, ni oviralo moje športne poti. Do lani mi je namreč pomagala mama. A kljub temu ni bilo enostavno. Ne morem pozabiti, da sem se nekoč vrnila z

dvotedenskega tekmovanja in je moja Andreja že jedla z žlico. Takšne stvari za mamo niso lahke. Sedaj je Andreja samostojna, ko pa sem zdama, skrbijo zanjo dobri sosede. Zavedam se, da me potrebuje, in vedno znova premišlujem, kdaj naj pustim svoje kegljanje. Še toliko bolj, ker me bolijo nekatere nepravilnosti in »nešportnosti« v športu. Letos sem v prvem kolu republiškega prvenstva in na regijskem tekmovanju dosegla zelo dobri drugi mesti, nato pa so me nesoglasja v enem izmed ptujskih športnih društev tako prizadela, da nisem mogla več dobro tekmovali.«

Kako je mogoče, da se ponekod vodstveni delavci in trenerji obnašajo mačehovsko do svojih varovancev, se sprašuje naša sogovornica. Žal si velikokrat napačno predstavljamo prav šport. Idilično. Res je, da poudarjamo pri športu nekatere vrline, a pozabljamo, da narodi, države in politiki prav s športom manifestirajo tudi svojo sposobnost, moč, oblast... Ne smemo se slepiti, da ni v nas tudi droben šport najožjega okolja preneša vsakdanje življenje pa težave, ki ga spremljajo. In le redkokatera športna vrsta je izjema.

Silva Razlag odpotuje 4. oktobra v celjski ekipo in pokalno svetovno tekmovanje na Dunaj. Za prvenstvo so se tekmovalke temeljito pripravljale — najprej na Kopah, nato s prijateljskimi tekmami v Budimpešti, pet dni v Crikvenici, 1. in 2. oktobra pa jih čakajo še prijateljske tekme v Zagrebu.

»Ne morem napovedati uvrstitve, saj so se pokalna tekmovanja pričela šele lani in je letos svetovni pokal organiziran prvič. Običajno so poleg nas izredno dobre Madžarke in Rumunke,« končuje razgovor ptujška kegljarka.

Kot vemo, imajo v Romuniji in na Madžarskem (in najbrž tudi kje drugje) športniki izredne ugodnosti — tri mesece plačanega dopusta za treninge in tekmovanja, poseben denarni dodatek pri plačilu... In zato se lahko s športom dolgo in kakovostno ukvarjata. Tudi ženske in matere.

MC Zupanič

Vedno manj nas je na konju — Na Pesku si to za ne preveliko denarja lahko privoščimo. (Foto: McZ.)

Na konju čez Pohorje

Nekoliko nenavadno, a mogoče. Za svojevrstno rekreacijo so poskrbeli bratje Jurič, doma iz Frama, ki so pripeljali na 1382 metrov visoko ležečo kočo Na Pesku deset plemenitih konj. To je bilo šele pred dobrim mesecem.

Konji so se novemu okolju hitro privadili, kaže, da naravnost uživajo v jutranjih sprehodih in vedno svežem zraku. Nekaj noči so do sedaj preživelj tudi na prostem, zjutraj pa so se sestradani zbrali k ovsnemu zajtrku v varnem in toplem hlevu. Sicer pa redkokdaj počivajo. Prav tako njihovi lastniki. Obiskovalcev je namreč že sedaj, kljub začetnim korakom nove pohorske ponudbe, veliko.

Tistim, ki niso še nikoli jahali, pomagajo prve trenutke v sedlu oskrbniki. Počasi, a zanesljivo odjezdijo z začetniki skozi gozd do le tri kilometre oddaljenega športno-rekreativnega centra na Rogli. Novopečeni jezdecji so bili v času našega obiska nad seboj navdušeni. Predvsem pa nad konji.

Stari jezdecji, torej tisti, ki konje dobro obvladajo, lahko odpeketajo kamorkoli čez pohorski drn in strn. Še zanimivejša pa je, če se za to odločijo tudi njihovi prijatelji. Kateri od bratov Jurič

lahko namreč popelje vso skupino na eno- ali dvodnevni izlet po za marsikoga nepoznanih in divjih pohorskih širjavah. Ni vse, kar je ob cesti!

Manj športno navdušenim bo nudila večji užitek vožnja s kočijo, ki jo vlečeta hladnokrvna konja. Sicer pa načrtujejo bratje Jurič več prireditve — že v oktobru »lov na lisico«, tekmovalje, kjer je najboljši jezdec lisica in ga drugi lovijo; za zimo obljublja tekmovalje smučarjev, ki jih vlečejo konji, vprego s sanmi, za naslednja leta pa pravi konjski razcvet. Urediti nameravajo hipodrom, odpreti jahalno šolo in ustanoviti klub ljubiteljev konjev. Razmišljajo tudi o pokritem hipodromu.

»Pravi jezdec si, ko živi s konjem, ko čuti vsak njegov gib in on ve za tvoja hotenja. Konj ne sme nikoli vedeti, da si šibkejši od njega, ne smeš mu pokazati, da se bojiš. Potem te ne uboga več. Sicer pa konji potrebujejo človeka,« pripovedujejo bratje Jurič, ki že vse življenje živijo s konji.

MC Zupanič

V vrtu

V SADNEM VRTU si voluharji in poljske miši pred zimo iz travne ruše odbirajo in pulijo najsočnejšo travo in koreninice ter jih potem odnašajo v svoja skrivališča. Preden se pojavijo jesenske slane, je živahnost teh nevarnih in zahrbtnih škodljivcev — glodalcev, ki se pripravljajo na zimo, največja, zato je tudi ugoden trenutek in potreba, da jih še odločneje uničujemo. Travišče in njegovo okolico, kot so ograje, živice in porastle škarpe, poškrabimo s strupi, da se škodljivci zastrupijo, ko se gibljejo po trati. Ker pa takšnih strupov zaradi izredne strupenosti tudi za človeka in domače živali ni več dovoljeno uporabljati niti jih ni mogoče kupiti, moramo uporabljati druge, manj nevarne ukrepe.

Redno pokošena in čista travna ruša voluharju in poljskim mišim ne nudi ustreznega zatočišča niti vira hrane, ki si jo pripravljajo za gnezdišča pozimi, zato v sadovnjaku travo redno kosimo in jo kompostiramo. Z redno košnjo in odstranjevanjem trave v jeseni sicer voluharja iz sadovnjaka nismo odpravili, postane pa toliko nemirnejši, zato so razni načini lova in uničevanja uspešnejši.

Vse bolj se uveljavlja način zastrupljanja voluharja z vabami. V našim trgovinah je na voljo FACIRON — forte, strup rdečerjave barve na bazi klorfacinona, pomešan s pšeničnim ali drugim zrnjem, ki služi za uničevanje vseh vrst škodljivih glodalcev v skladiščih s kmetijskimi proizvodi in na kmetijskih površinah — podgan, voluharjev, miši, hrčkov in drugih. Proti voluharju v sadovnjaku ga nastavlamo tako, da v žive rove vložimo po eno kavno žilčko te vabe, bolj nadzorovano pa porablamo strup, če ga položimo po kupčkih na opečni ploščice in pokrijemo s slemenjaki. Nastavljena vaba pod slemenjakom je zavarovana pred vetrom in padavinami, hkrati pa slemenjak predstavlja improvizirani rov. Te vabe nastavlamo z rokavicami, ker vošnjak človeku voluharja odvrča od vabe, sicer pa ne pozabimo tako nastavljenih vab zavarovati pred domačimi živalmi.

V ZELENJAVNEM VRTU večina vrtnin dozoreva in jih pospravljamo za takojšnjo porabo, za predelavo ali za hrambo prek zime. Čeprav nam je med letom bolj ali manj uspelo spriti uničevati plevel, pa se nam v jeseni zaradi preobilice opravil na vrtu lahko mimogrede pretirano razmnoži. V tem času nikakor ne smemo dopustiti, da bi plevel delal seme in zorel. Zrelo plevelno seme nam ne bo delalo preglavic samo prihodnje leto, ampak tudi še naslednja leta, ko bo postopoma kalilo. V naravi je zaradi ohranitve rastlinske vrste običajno pri vsem rastlinju tako urejeno, da le redko vsa semena skalijo isto leto. Neskaljeni ostanek semena ostane v zemlji in kali šele nekaj let.

Plevela spomladi uničujemo, da ne bi ovirali kalitve sejanih ali posejanih vrtnin, poleti, da ne odvzamejo hrane, vlage in ne ogrožajo zdravstvenega stanja, v jeseni pa, da se ne bi osemenili. Večina vrst plevelov, zlasti iz botanične družine dvokaličnic, ima krajšo rastno dobo kot gojene vrtnine in izredno veliko sposobnost razmnoževanja s semenom ali pa kar s koreninskimi deli, zato je njihovo redno zatiranje toliko pomembnejše. Če pleveli na gredah dozorejo, jih ne smemo tam pustiti in jih zakopati, temveč jih previdno odstranimo, da se seme ne osiplje. Puljenja dozorelega plevela ne opravljamo v suhem in sončnem vremenu, ker se takrat lažje osipa. Pleveli kompostiramo, najtrdozratnejše, kot so ščavje, ščiri in slak, pa sežgemo.

V OKRASNEM VRTU zdaj presajamo tiste vrste zelnatih trajnic, pri katerih listje začne odmirati, torej rumeneti in rjaveti. Take nadzemne poganjke poročemo do višine 5 do 10 cm nad zemljo. Tudi če nimamo namena razmnožiti trajnic, rjave poganjke odrežemo, da rastlina ne kvari videza okolice, kjer raste, koristno pa je odstranjevanje dozorelih poganjkov, ker so okuženi z rastlinskimi glivičnimi boleznimi. Preden začnemo trajnice razmnoževati, moramo oceniti matično rastlino, na koliko delov jo bomo lahko razdelili. Skoraj vse trajnice lahko razmnožujemo z delitvijo matične rastline. Z lopato razrežemo ali z vilasto lopato razdelimo koreninsko grudo na več delov, ki bodo imeli enako razvit koreninski in nadzemni del trajnice, da bo ostalo ravnotežje med organi nove rastline. Posajene nove oziroma deljene rastline trajnice temeljito zalijemo, da se bo lahko začel razvoj vegetativnih korenin takoj, še pred zimo.

Miran Glušič, ing. agr.

Kmetje so se organizirali tudi v Cirkulanah

Slovenska kmečka zveza postaja v slovenski politiki in v javnem življenju vse bolj priznan dejavnik. Njen predsednik Ivan Oman pa velja za politika, kakršnih do sedaj nismo poznali — je namreč človek dejanj in ne besed.

Zato je razveseljivo, da so se kmetje — kolikor jih seveda še obstaja — organizirali tudi v Halozah, ki postajajo vse bolj razdrobljene in zatočišče »vikendašev« (pa naj si to bodo bivši domačini ali pa popolni tujci), ki obdelujejo sto trskov, nekaj krompirčkov in nekaj listov solate.

Vprašanje je, koliko bo

ustanovitev in vključitev v kmečko zvezo uspela rešiti in popraviti napake desetletij. Dejstvo pa je, da se bo »organizirani glas« vseeno slišal dlje.

Prav zato so se v petek, 15. septembra, zbrali v kmečkem gostišču pri Emeršiču v Gradcih kmetje iz Cirkulan in Zavrča in se dogovorili za nadaljnje delo. Upajmo, da se bo dobri dvajseterici, ki se je v petek zbrala, priključil še kdo.

Takšno upanje je izrazil tudi Janez Zampa, predsednik občinske podružnice SKZ.

M. F.

Koze v Pesniški dolini

Vse kaže, da se kozjereja po nekaj desetletjih vrača v naše kraje. Seveda v precej drugačni obliki. Nekoč je bila reja koz značilna dejavnost ljudi, živčih na hribovitih območjih, pri nas torej predvsem v Halozah in Slovenskih goricah. Nekoč je pomenila za revne družine pomemben vir prehrane. Koza je bila za reževe prav toliko pomembna kot za bogate kmete krava. Haloški kurent nosi kozje zvonice in še danes ljudje uporabljajo za ljudi v določenem delu Halož vzdevke »kozari«, kar je nekoč pomenilo žaljivko, na drugem delu občine pa imamo še danes Kicar, kar je nekoč prav tako pomenilo žaljivko in označbo revnega primestnega hribovitega območja.

Danes je seveda povsem drugače: kozjereja se v množični obliki pojavlja predvsem v ravninskem delu ptujške in drugih občin, ostajajo pa tudi resni načrtni ponovne oživitve te dejavnosti na hribovitih in v pretežni meri zapuščenih ter neizkoriščenih haloških in slovenskogoriških pobočjih.

Precej neobičajno je, če se nekdo v Pesniški dolini odloči za kozjerejo. Po nasvetu veterinarja pa se je za to odločila Marija Zelenik iz Levanjcev. Povedala je, da je sicer precej težav z nakupom koz, kljub temu pa jih je v nekaj mesecih na osnovi časopis-

Marija Zelenik in čreda njenih varovank. Čez leto ali dve se bo čreda morda podvojila ali potrojila.

nih oglasov zbrala že trideset. Danes ta čreda že veselo meteta na Zelenikovi kmetiji. Trenutno iščejo še plemenskega kozla, saj bi bilo umetno osemenje precejšnje izdatke, iz literature, ki jo je Marija preštudirala, pa je spoznala, da ima naravno parjenje tudi precej prednosti. Marija pravi, da bo čredo koz še povečala, če se bo račun izšel, tudi na isto in več. Zaenkrat doji samo šest starejših koz: vsaka da po dva litra na dan, to mleko pa se daj porabijo doma, v glavnem za izdelavo sira. Seveda pa bo v prihodnje mleka precej več in tako se bo potrebno dogovoriti s kakšno mlekarno, ptujška zaenkrat še ne sprejema kozjega mleka. Poleg mleka bo potrebno najti

tudi možnost prodaje kozličkov, vendar Marija pravi, da s tem ne bo težav, saj je meso mladih kozličkov precej iskana hrana.

O zdravilnosti kozjega mleka vedo ljudje povedati marsikaj. Menda je zelo primerno in učinkovito pri pljučnih boleznih, in če je tako, ima kozjereja glede na vse več pljučnih bolnikov velike možnosti. Za reja pa je zanimivo predvsem to, da je odkupna cena kozjega mleka bistveno višja od cene za kravje mleko.

Na splošno velja, da koza glede prehrane ni izbirljiva, saj najraje žre manjvredno travo, pred njo pa ni varno tudi mlado dreve in grmovje. Toda Marija Zelenik pravi, da je prehrana še ka-

ko pomembna in da je od nje odvisna količina mleka. Tudi koza torej molze pri gobcu. Na paši se koze izogibajo detelje, pojedjo pa drugo, slabšo travo. Na pašnikih bi se lahko torej skupaj pasle koze in krave, toda pri Zelenikovih to zaenkrat ni mogoče, ker se krave zelo bojijo svojih manjših vrstnic. Morda se bodo sčasoma privadile ene drugim in se sprijateljile, saj so koze zelo prijateljske živali. Strokovna služba je tudi za koze že sposobna izračunati najprimernejši obrok, sicer pa rade žro svežo koruzo, pozimi pa jih lahko mirno krmimo s silažo in suho krmo.

J. Bračič

Slikarska galerija Paleta na Ptujski Gori

Že sama ptujskogorska cerkev, razkošno razsvetljena v pozno-poletni noči z žarometi, polna luna, mogočno široko stopnišče, ki vas popelje iz cerkve na slikovit trg pod njo, ter hiše, ki tod stoletja tvorijo zakroženo podobo Ptujске Gore, so prelepa dekoracija likovni galeriji PALETA, ki jo je Veronika Rakuš odprla v soboto, 16. septembra, v stari Grošovnikovi hiši, postavljeni v hrib tik ob vznožju mogočnih stopnic in kjer je nad vrati v peščenjak izklesana letnica 1821.

Z obnovitvijo te stare in ozke trške hiše je rešena propada še ena od starih hiš, ki so tako ponosno stale na tem prostoru. Zbralo se je veliko ljudi, lahko rečemo od blizu in daleč, kar pomeni, da se za umetnost in kulturna dogajanja ljudje le še zanimajo. Med njimi je bilo seveda veliko likovnih amaterjev in akademskih slikarjev, Veronikinih prijateljev, ki z njo že dve desetletji delijo vse radosti likovnega ustvarjanja.

Ob nakupu hiše, ki je bila po pripovedovanju sosedov pred desetimi leti prava podrtija, so bile nekatere težave, kot pač rade nastopijo tam, kjer se križajo razni interesi. Veronika, prijateljica jo kličejo kar Vera, je pri tem uspela z vztrajnostjo, predvsem pa prizadevnostjo in veliko ljubeznijo do vsega lepega uspela očuvati vse stare prvine v tej hiši, kar je resnično vredno ogleda, saj stoji hiša — sedaj galerija Paleta — v neposredni bližini druge velike umetnine, gotoske cerkve, spomenika svetovne razsežnosti.

Ob otvoritvi je predsednik DPD Svobode iz Ptuja Marjan Šneberger omenil, da mineva natančno deset let, odkar je pokojna doktorica Štefka Cobljeva prišla na idejo, da bi bilo dobro in pametno odkupiti to staro, skoraj razpadlo hišo. To je bil tudi čas nastajanja prve kolonije likovnih amaterjev Slovenije na območju ptujске občine, za katero pa je dala pobudo prav Veronika Rakuš in jo nato s pomočjo doktor Cobljeve tudi izpeljala.

Da vam bolj predstavimo likovno ustvarjanje Veronike, smo si izposodili besede dr. Cobljeve, ki jih je zapisala ob njenih številnih samostojnih ali skupinskih razstavah. Bila ji je tudi mentorica, predvsem pa prijateljica in strog kritik, ko je bilo to potrebno. O njej in drugih likovnih amaterjih, ljubiteljskih likovni-

kih iz Ptuja piše, v dokaj razkošni monografiji, ki jo je v lanskem letu izdala ZKO Ptuja.

Slikarka Veronika Rakuš je rojena v Slapah pod Ptujsko Goro in ima za seboj številna samo-

stojna in skupinska razstavljanja, zlasti pomembne so zaradi še vedno udeležbe na raznih slikarskih kolonijah ter priznane mednarodno srečanje EX TEMPORE, ki je bilo doslej v Piranu, Novem

mestu in Dobrni v organizaciji ZKO Slovenije. Veronika si je pridobila na ta način in ob ne-nemnem individualnem izpopolnjevanju, predvsem pa s svojstveno slikarsko aktivnostjo potrebno oblikovno, zlasti pa barvno ravnovesje, ki ga izkazuje na poseben način v glavnem v krajinah, včasih pa tudi v interierih in žanrskih motivih. Vseskozi daje prednost svojim slikarskim občutkom za tople in hladne barvne odnose ter se odločno posveča predvsem vizualni dinamiki originalnih likovnih sredstev. S širokim slikarskim zamahom vnaša v svoje slike v povezavi s prevladujočimi rumenimi, zelenimi in rdečimi ter modrimi toni svež kolorističen izraz. Vzporedno pa se oblikujejo njene slike tudi po vedri, učinkoviti in organski povezavi vseh elementov, ki sicer odmerjajo vrednost umetniškega dela. V mnogih slikah Veronike Rakuš je čutili skoraj vročino iskanje prototipov, pri čemer niso izključena urbana naselja. Dovolj motivov za raziskavo svojega slikarskega medija nudijo likovni ustvarjalci Veroniki Haloze, Slovenske gorice, Pohorje, Kozjak, predvsem pa oddaljene kmečke vasi in naselja v Primorju.

Veronika je po poklicu strojni tehnik, zaposlena pa je v Elektrokovini v Mariboru kot konstruktor zahtevnih proizvodov, deluje pa tudi kot kulturni amnator. Aktivno slika že od 1960. leta, to je skoraj polnih 30 let. Doslej je imela že več kot 20 samostojnih razstav, sodelovala pa je tudi na številnih skupinskih razstavah po vsej Sloveniji in na Hrvaškem. Udeležila se je 25 slikarskih kolonij in ex tempor. Svojo prizadevnost in uspehe pa je sedaj že okronala s svojo galerijo; ta bo odprta vsem, ki jo bodo želeli videti in ki so prav tako z vsem srcem predani likovni umetnosti, platnu, barvam in čopiču.

Ob koncu moramo povedati še to, da bi brez zveste pomoči svojega moža ne zmogla obnove stare hiše.

Da pa ne bi bila galerija kar tako odprta za javnost, so poskrbeli člani tamburaškega orkestra Prosvetnega društva Cirkovce, igralec Jože Zupan iz Maribora, ki se je v ptujskogorski cerkvi predstavil s pridigami Janeza Svetokriškega, in član mariborske opere Aleksander Kovač.

Vida Topolovec
Foto: Martin Ozmec

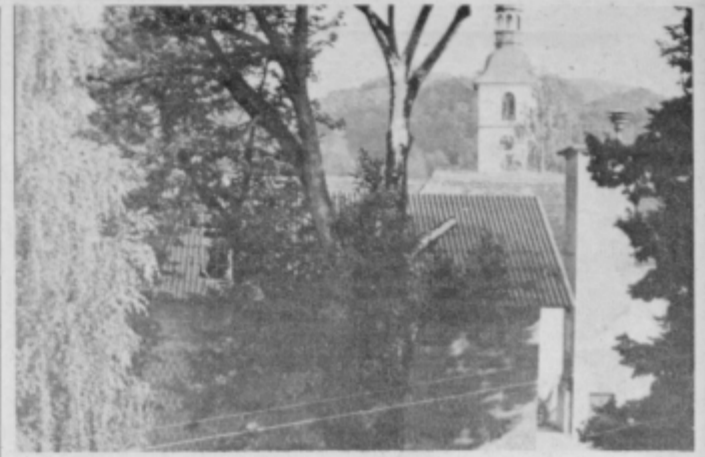
Veronika Rakuš pred svojo galerijo.

Jože Zupan ob pridigah Janeza Svetokriškega v ptujskogorski cerkvi.

Z ogleda razstave.

Zdaj pa že je, revica, skoraj ovenela ...

Naravna dediščina trohni in grozi

Videmski gasilci pa res nimajo sreče. Najprej so jim želeli dom odutiti poštarji, sedaj pa ga je napadla še lipa. Dom namreč stoji pod videmskimi lipami, tremi orjakinjami. Ena od njih se je pričela sušiti in letošnje deževje njenim trhljem vejam ni prav nič hasnilo. Gasilci so opozarjali na nevarnost, ampak (kot so zadnjič zapisali v Večeru ob neki nesreči) razvoj dogodkov jih je prehitel. Pravzaprav ne njih: ni bi že poskrbeli za to, da bi trhle veje odžagali, a je pri operaciji zaščitenih dreves kot pri operaciji ljudi — potreben je podpis sorodnikov. Pa podpisa ni bilo, trhla veja ni hotela čakati in se je odlomila. Padla je naravnost na streho in polomila salonitne plošče. Škoda je precejšnja, pa še večja bo, ko bo »razvoj dogodkov ponovno prehitel pričakovanja« in se bo odlomil še kakšen vrh. Upajmo, da bo padel na dom, ne pa na ljudi, ki tam blizu čakajo na avtobus ...

Luknja v strehi bo gasilce kar precej stala ...

Ob rob jubilejnemu festivalu domače glasbe

Priznam, malce pozno sem dobil v roke — res da že kar malce razcefrano — izredno izdajo, nekakšen pregled, da ne zapišem že kar, da je to almanah o zgodovini in razvoju naše domače zabavne glasbe.

In letos je bil že 20. festival. Iz neboljenega dojenčka se je razvil v postavnega štajerskega fanta, pa ne samo štajerskega, kajti na festivalu prihajajo ansambli z vseh koncev in krajev naše glasbeno navdahnjene Slovenije. Prihajajo na podij, kjer v začetku jesenskih dni, ko grozdje zori, s svojimi domačimi vižami in petjem menda prebujajo iz spanja tudi klopote v Halozah, Slovenskih goricah in grozdje menda potem hitreje dozoreva ...

Ne bom pisal o kvaliteti nastopajočih, kajti res nisem muzikalčno navdahnjen, čeprav je moj oče strasten muzikant in že več kot 70 let nateguje mehove vsemogočih harmonik; kot vem, ima najraje frajtonarce, ki da najlepše pojo. Vmes tudi prepeva, pa še z nogami udarja po kakšnih bobnih. Rad pa bi zapisal nekaj, kar je, še kako sem prepričan, mogoče uresničiti, in sicer že do naslednjega, 21. festivala, ki bo prihodnje leto.

Vsem obiskovalcem festivalskih večerov, ki se običajno razpotejejo kar tja do polnoči, je namreč znano, še bolj pa seve organizatorjem, da je največja ovira za še večjo uspešnost festivala pač milo nebo nad prireditvenim prostorom. Če je videti na nebu zvezde, tedaj je vse v redu. Če pa se nad pristorom podijo deževni oblaki, sem prepričan, da so tedaj organizatorji, nič manj tudi vsi nastopajoči ansambli še kako slabe volje, kajti tedaj pač eni kot drugi ne morejo svojih vlog odigrati, kot bi želeli. Pa naj pridem z besedo na dan:

Zavedam se, da bi bila gradnja nekakšne strehe nad glavami ansamblov, zlasti pa publike, hudo draga reč, tega pa v sedanjih vsestransko kriznih časih res ni mogoče realizirati. Neredko pa se še kako radi gremo polovičarstvo. In ravno tu bi bilo mogoče uresničiti vsaj polovico oziroma mnogo manj. Potrebno bi bilo, da bi naredili streho vsaj nad odrom, to pa je brez dvoma izvedljivo. Razumljivo, da bi se streha morala skladati z ambientom, da ne bi smela kvariti oziroma kot nekakšen kič izstopati iz okolja minoritske cerkve, samostana in še česa, kar ne bi smelo biti pokrito, zakrito. Potrebujemo torej le dobrega arhitekta pa nekaj denarja in že bi se vsem nastopajočim tudi v dežju smejalo, njihovi instrumenti bi še lepše zveneli, petje bi bilo še bolj ubrano.

Vse številnejša publika bi res ostala še vedno tako rekoč pod milim nebom. Vsi pa se lahko bolj ali manj pred dežjem le malce zavarujejo z dežniki ali celo z nepremočljivimi dežnimi plašči. Ni namreč odveč, da zapišem, kako je letos ravno dež onemogočil, da bi bili na festivalu lahko nastopili četrti večer vsi tisti ansambli, ki so doslej prešli najvišja festivalska priznanja — orfeje z liro. Kot vemo, bo prišlo do ponovitve 21. oktobra, kajti šele tedaj bo končan letošnji jubilejni festival domače zabavne glasbe.

Vida Topolovec

Franjo Hovnik

Zapora ceste v Ormožu

Ob gradnji vzhodnih vhodnih vrat v mesto Ormož so na Kerencičevem trgu med blagovnico TI-MA in novo poslovno-stanovanjsko zgradbo popolnoma zaprli cesto in zapora traja že dva tedna.

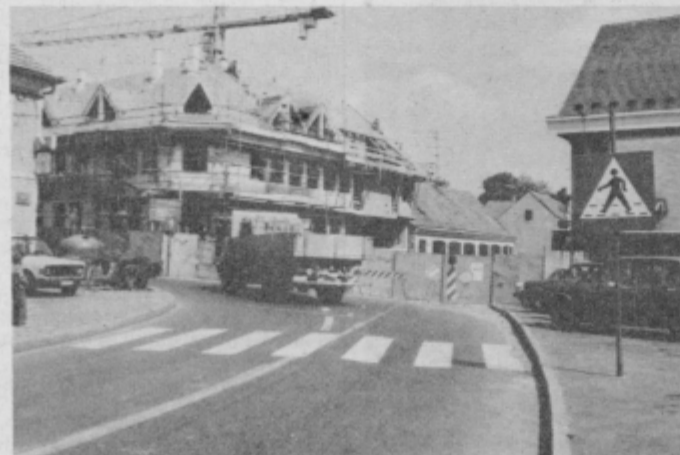
Pri samoupravni stanovanjski skupnosti smo se pozanimali, zakaj se za takšno zaporo niso odločili v poletnih mesecih, ko bi bilo veliko manj problemov kot sedaj jeseni, predvsem pa v času, ko bodo v tovarno sladkorja vozili sladkorno peso. Povedali so, da so z republiškega komiteja za promet in zveze dobili obraziložitev, da zapora ceste v času turistične sezone ni možna.

Brez dvoma nastajajo težave, ker se mnogi ne morejo navaditi, predvsem pri lokalnem prometu spremenjenega prometnega režima. Ta poteka enosmerno, po Skolibrovi ulici v smeri proti Ptuj. S tem je na nekaterih mestih prepovedano parkiranje. Po tej ulici se bodo vračala tudi prazna vozila, ki bodo v tovarno sladkorja vozila sladkorno peso. V smeri proti Ljutomeru in Čakovcu pa poteka lokalni promet prek Kerencičevega trga in Vrazove ulice. Ves večji tovorni promet pa je speljan prek Drave na Virje — Borl in Spuhljo — in obratno.

Pri tem se mnogi Ormožani sprašujejo, kaj se bo zgodilo s prometom, če bodo denimo čez dve leti pričeli gradnjo zahodnih mestnih vrat, ki so določena v zaidalnem načrtu Ormoža, zgradili pa bi jih med starim obratom Tovarne Jožeta Kerenciča na Ptujski cesti in poslovno-stanovanjsko zgradbo, ki jo bodo pri-

čeli graditi čez kakšen mesec. Pa še nekaj drugega se Ormožani sprašujejo: — Bo mogoče le

denar za kakšno obvoznico? Vida Topolovec
foto: Ema Zalar

Zapora pri Timi in na novo usmerjen lokalni promet v smeri Ljutomera

Gost promet po Skolibrovi ulici, ki je dokaj ozka in polna otrok

Naredite nekaj zase

Znanje ponovno pridobiva pomen. To lahko vidimo in tudi občutimo na vsakem koraku. Tega se zavedajo tudi na Delavski univerzi Ormož in so za novo izobraževalno sezono 1989/90 pripravili širok program raznih oblik izobraževanja.

Mnogi občani niso mogli končati osnovne šole iz najrazličnejših vzrokov. To lahko opravijo sedaj; šolanje je brezplačno, Delavska univerza pa organizira pouk od 5. do 8. razreda. V tem šolskem letu prične delati tudi Srednja komercialna šola. V modernem času imajo ljudje vse manj potrpljenja za dolgo usposabljanje, zato, bodo pri Delavski univerzi organizirali tudi vrsto tečajev. Precejšnje zanimanje je za začetni in nadaljevalni tečaj angleškega in nemškega jezika za odrasle ter slovenskega jezika za Neslovence.

Življenje postaja iz dneva v dan dražje, zato mnoge ženske in dekleta rade sedejo za šivalni stroj. Da jim bo to delo šlo lažje od rok, pripravljajo pri Delavski univerzi začetni in nadaljevalni tečaj krojenja in šivanja. Organizirali pa bodo tudi tečaje za vratarje in čuvaje.

Ob vsem pa imajo v načrtu še razne eno- in dvodnevne seminarje, ki jih bodo organizirali po potrebi, predvsem pa na željo združenega dela.

Vida Topolovec

Oldtimer

Pri Certusu v Mariboru imajo v lasti najstarejši avtobus pri nas. Gre za znani OLDTIMER znamke Mercedes Benz, ki so ga v tej tovarni izdelali 1951. leta. Tip avtobusa je L 3500, tip motorja pa 0312 z močjo 90 konjev. V njem je prostora za 30 potnikov.

Najprej je bil 30 let v lasti Impola iz Slovenske Bistrice in brezhibno vzdrževan, nato so ga zaradi starosti, pa mogoče tudi zaradi tega, ker njegova zunanja oblika ni bila več moderna, podarili osnovni šoli Zgornja Polskava. Njim naj bi služil kot nazorno učno pomagalo pri pouku prometne vzgoje, vendar so ga uporabljali za

druge namene. Ljudje vedo povedati, da so ga uporabljali za skladišče in baje tudi za kurnik. V takem dokaj neuglednem stanju ga je našel sedanji šofer Polde Koren.

V Certusu so 1986. leta opravili generalno obnovo, od celotnega podvozja do zaviralnega sistema. Sedaj ga uporabljajo pri Turist Agentu za vožnjo delegacij po Mariboru, za poroke, vožnjo turistov prek meja, še posebej pa po vinski cesti, ki ji šofer Polde hudomušno pravi pot alkohola, to je prek Slovenskih goric in Prekmurja. Pred nedavnim je bil pri Turist Agentu poslovnež iz Švice in ga je hotel kupiti za vsako

Oldtimer v vsej svoji lepoti.

cenovno. Motor je še vedno isti, po oceni naj bi prevozil več kot 1.600.000 km, toliko, kot da bi

kar 40-krat prepotoval zemeljski ekvator.

Vida Topolovec
Foto: Martin Ozmeč

Tekmovanje koz ali drugačen način zbiranja denarja v Podgorcih

Prejšnjo nedeljo se je ob lepem, sončnem vremenu zbralo v Podgorcih na gasilski veselici veliko ljudi od blizu in daleč. Prišli so zaradi veselice, ker je sonce ravno dovolj močno gredo in jim osušilo grla, največ pa zaradi napovedanega tekmovalstva koz. Ob tem dogodku se nekoliko hudomušno nasmejnemo, vendar je tudi tekmovalstvo teh živali lahko za nekatero zanimivo.

Nastopilo je sedem koz; najprej so morale tekmovalci v teku na 50 metrov, nato pa je prišlo na vrsto lepoto tekmovalstva. Prav ste prebrali: pravo pravico kozje lepote tekmovalstvo. Stroga komisija si je ogledala sedem kozjih lepotic, ki so bile vse lepo urejene, kot se za takšno tekmovalstvo spodobi. Okoli vratu so imele privezane raznobarne rutice in pentlje, tu in tam je bil podoben nakit tudi na nožicah. Potem se je stroga komisija odločila za vrstni red. Prva je bila Neka, ki je prišla iz Sejančev, druga Pika, tretja Siva, last Franca Sladnjaka, predsednika TD Podgorci. Četrta, Mala, je prišla iz Placarovčev, peta, Bela, je bila lanska kozja miss, šesta, Belka, je prišla iz Zamušanov in sedma Pika, iz Podgorcev.

Prireditelj tega tekmovalstva, člani Gasilskega društva Podgorci, so povedali, da bodo prihodnje leto tekmovalstvo razširili, saj se obeta večje število

štirinožnih tekmovalk. Tekmovati bodo morali tudi lastniki svojih štirinožnih prijateljev v molži, pripravili pa bodo tudi posebnost — kozji sir.

Po končanem tekmovalstvu so lastniki ostali na veselici, koje pa privezali ob bližnja drevesa, kjer so pridno jedle vse, kar je bilo naokoli zelenega.

Omenili smo že, da je bil prireditelj tega tekmovalstva Gasilsko društvo Podgorci. V naslovu pa smo omenili »drugačen način zbiranja denarja«. Gasilsko društvo Podgorci, ki deluje v kraju 36 let in šteje 55 članov, spada med manjša gasilska društva v občini Ormož. V lanskem letu so obnovili gasilski dom. Denar, ki ga dobijo z veselici in tudi s pomočjo kozjih tekmovalstev, kar je morda komu videti dokaj neresno, namenijo za nabavo opreme društva in ureditev doma. Želja in tudi potreba je, da si nabavijo radijsko postajo za zvezo s požarnim centrom pri Veliki Nedelji, je med drugim povedal predsednik društva Stanko Horvat. Meni, da bi ob občinski gasilске zveze morala dobiti več denarne pomoči tudi manjša društva, kakršna je podgorsko, ker tudi oni skrbijo za požarno preventivo na terenu in pomagajo pri usposabljanju gasilcev, še posebej pa podmladka.

Vida Topolovec

V planinah je lepo...

Vsako leto med počitnicami se odpravimo planinci SŠC na izlet pod vodstvom tov. Čiča. Letos smo se odločili, da bomo osvojili Stol, vrh, ki je visok 2236 m. Pa pogledimo, kako se je začel naš vzpon.

»Dobro jutro!« mi zakliče mama navsezgodaj. »Vstani,« mi pravi, »danes bo lep dan za izlet v planine.«

Res; vstala sem in pogledala skozi okno. Sonce je že zgodaj jutraj pripekalo. Sama pri sebi sem si rekla: »To bo pa lep izlet, če bo le vse tri dni tako lepo!« Ura je že bila 15 minut čez osem in nič drugega mi ni preostalo, kot da se odpravim na železniško postajo, kjer se jih je nekaj že zbralo.

24 planincev se je udeležilo izleta v planine. Z vlakom smo se odpeljali proti Ljubljani, od tam pa smo pot nadaljevali z avtobusom do Tržiča. Že kar naporno, kajne? Tukaj smo se najprej dobro najedli, da ne bi kdo med potjo od lakote omedlel, vendar takšnih ali podobnih težav ni

smo imeli. Po enournem počitku smo se odpravili proti koči na Dobrči, ki je na višini 1520 m. »Kako je vroče!« smo vsi vzdihovali, vendar smo pot nadaljevali. Dež nas ni oviral, kajti v planinah rado dežuje. No ja, pa smo bili za dež dobro opremljeni z dežniki, dežnimi plašči, vetrovkami ali šotorskimi krili. Vse nam je prišlo prav. Po treh urah hoda smo končno prispeli do kočice; tam so nas lepo sprejeli. Pot na Dobrčno nas je pretežno vodila skozi gozd, tako da so krošnjave dreves dež nekoliko prestregle.

Postregli so nam s čajem, pajsuljem in z osvežilno pijačo, kar so pač imeli. Obleke smo si sušili po stoli, na »krušni« peči, pa tudi po mizah. Vsi izmučeni smo legli v postelje, vendar kaj bi spali, saj smo na izletu. »Žur«, kot temu pravimo, se je nadaljeval kar nekaj časa. Ob tričetrt na pet nas je tov. Čič že »vrgel« iz postelj in dejal: »Danes nas čaka dolga pot!« Vsi smo brez težav, kljub kratki noči, vstali, se najedli in čez uro že krenili proti Roblekovemu domu na Begunjsčici. Med potjo smo opazovali planinsko cvetje, živali, drevesa. Imeli smo tudi lep pogled na goro Komen.

Ustavili smo se pri kmetiji na Prevalu, kjer so nas prijazni ljudje lepo sprejeli. Najbolj nas je mučila žeja. Samo vode smo si želeli, pa smo jo tudi dobili. Sveža gorska voda, ki priteče visoko izpod planin, je pravi užitek. Ta kratki počitek nam je dobro del, saj smo lahko sproščeno nadaljevali pot do Roblekovice kočice. Ko smo na drugi strani planine zagledali Prešernovo kočico na Stolu, smo si pri sebi mislili: »Tako daleč pa danes ne bomo prišli!« Pa smo! Ob kratki vitaminski pavzi in pogledu na Triglav in Blejsko jezero, Stol in Visoko Vrtačo (2181 m) smo z veseljem krenili naprej proti domu na Zelenici. Z višine 1657 m smo se spustili na 1536 m. Pot po meliščih nam je nagnala malo strahu v kosti, vendar smo vse brez težav premagali. Veliko nam je pomagalo razpoloženje; vsi dobre volje, sam smeh nas je bil! Zdjaden, zdaj drugi je povedal kakšno šalo in kar hitro smo pozabili na vse drugo. Dom na Zelenici se je že videl, samo kaj, ko pa videl vara. Zdi se ti zelo blizu, vendar je potrebne še veliko hoje. Toda korak proti cilju se je pospešil, saj smo vsi komaj čakali na svežo vodo in vitaminsko pavzo, kot smo imenovali svojo malico.

Pogledaš v nebo in zagledaš

A. B.

črne oblake. Danes nas bo spet dobil dež. Se preden smo to izgovorili, smo se že odpravili proti Prešernovi koči. Z Zelenice na Stol so bile potrebne kar štiri ure hoda. Vsi v upanju, da nas ne bo dobil dež, opazujemo planinsko cvetje, vendar se je proti koncu že vse izjalovilo. Vsa pot, ki smo jo prehodili, je bila dobro označena z markacijami, tako da tudi tisti, ki gre prvič v planine, ne more zaiti. Vonj po planinskih nagelnih naš je omamljal, pogled je zaostal na planinskih živalih, kot so gamsi, srne, ptice in druga divjadina. Bliže kot smo bili vrhu, bliže so nam bili črni oblaki. Že je garmelo. Pripravili smo si obleko za dež in nadaljevali pot. Vsaka minuta nam je bila pomembna. Naenkrat se je vtil dež in z njim tudi toča. Mokrota nam je oteževala pot do vrha, saj je postalo spolzko in potrebno je bilo veliko previdnosti. Samo majhen napačen korak, pa se že lahko pelješ navzdol; to se nam seveda ni zgodilo.

»Pa smo na vrhu!«, smo vsi komaj izdihali. Kljub dežju, toči in megli smo premagali poslednje ovire. V Prešernovi koči na Stolu je spet postalo živahno. Ob skodelici vročega čaja smo se dobro ogreli ter vsi izmučeni kmalu legli v postelje. Ta večer je bil za nas miren. »Pobral« nas je globok spanec in nas »držal« vse do jutra, dokler ni bila spet budnica. Petnajst minut hoje nas je še čakalo do vrha Stola. Seveda smo brez težav tudi to malo oviro premagali. Vrh Stola: pogled na Julijce in na avstrijsko stran, našo Korosko... Čudovito! Naš trud ni bil zaman! Polni planinskih lepot smo se vrnili v dolino. Mimogrede smo se še ustavili na domu Pristava, od tam smo se odpeljali z avtobusom v Javornik in z vlakom do Ljubljane. Tu smo postali kakšno uro, nato pa veselo krenili proti domu. Po vladu je še kar naprej odmevalo planinsko vzdušje, ki še sedaj ni pozabljeno in še lep čas ne bo.

V planinah se lahko veliko naučiš, dobiš nove izkušnje, nova prijateljstva in doživiš veliko lepega. Tudi vsaka ovira v planinah se da premagati, če hočeš.

Torej planinci, julija 1990 se spet dobimo! Takrat mogoče na višem vrhu, kot je Stol! Nova doživetja in nove izkušnje nas že čakajo. Planine so za nas sonce, voda, zrak in svoboda. Planinci so prijazni ljudje, prijazni pa so tudi tisti, ki v planinah živijo.

Velike reforme karateja

PIŠE: SILVO VOGRINEC

Današnja popularnost karateja v svetu naj bi bila posledica intervencije nekega anonimnega vojaškega zdravnika, ki je opazil, da so regruti z Okinawe nadpovprečno močni. Takšni naj bi postali zaradi ukvarjanja z borilno veščino tote. Njegova odkritja so prispela do vojaškega ministrstva in japonska vlada je l. 1902 na Okinawi uvedla tote v obvezen šolski program. Eden prvih učiteljev kitajske roke je bil tudi Funakoshi Gichin, veliki reformator karateja in učenec slavne Anka Itoseja.

Leta 1906 je Funakoshi z nekaj prijatelji prepotoval Okinawa in javno prikazoval karate.

Nastopil je tudi v Shuriju in Nahi ter zagovarjal veščino toteja pred Medicinskim združenjem Okinawe. V letih 1914 — 1915 je s skupino, v kateri sta bila tudi dva slavna Itosujeva učenca Kenva Mabuni in Choki Motobu, znova prepotoval Okinawa in propagiral tote.

L. 1916 so ga povabili v Japonsko, kjer je v Koytu, centru borilnih veščin, prikazal metode goloroke borbe. To je bila prva demonstracija karateja zunaj Okinawe.

L. 1921 je v starem dvorcu mesta Shuri pred bodočim japonskim cesarjem, ki je obiskal Okinawa, s skupino študentov in srednješolcev izvedel impresiven prikaz karate veščine.

Sele l. 1922 je prišlo do prave invazije karateja z Okinawe na Japonsko. Takrat se je Funakoshi odzval povabilu ministra za prosveto ter s skupino katateistov sodeloval na prvem nacionalnem atletskem zboru v Tokiju. Potem je neprestano potoval po Japonski, prirejal javne predstave, treniral študente na najznamenitejših univerzah in odprl svojo dvorano. Lahko rečemo, da je svoje delo dojel na misijonarski način. Trdil je, da duhovne vrednote karateja preraščajo raka. Filozofsko je utemeljil ofenzivnost karateja, ki ga je kot po-

predsodke, je pogosto prijel za pero. Tako je napisal zbirko esejev, prvi učbenik in celo vrsto popularizacijskih člankov. Tehnike karateja je združil z bushikom (borilnim načinom življenja). Za njega je karate predstavljal način življenja; ne samo karate-jitsu, temveč karate-do! Vedno je poudarjal, da morajo njegovi študentje na karate gledati kot na sredstvo, s katerim

Funakoshi Gichin, oče sodobnega karateja

premagujejo svoje slabosti, da bi dosegli boljše in celovitejše osebnost.

Funakoshi je študente poučeval na podlagi stila shuri-te z Okinawe, ki se je, kot sem že zadnjič omenil, najdlje oddaljil od kitajskega originala. Obsegal je dolg program, ki je od učenca zahteval tudi do deset let neprekinjenega dela z učiteljem. Ker študentje po fakultetah niso imeli toliko časa, je Funakoshi revdiral karate program in ga skrajšal na tri leta poučevanja osnovnih tehnik.

Leta 1929 je Funakoshi borilno veščino tote ali kitajska roka preimenoval v veščino »prazna roka« in karate je dobil svoje ime. Filozofsko je utemeljil ofenzivnost karateja, ki ga je kot po-

seben stil samoobrambe potrdila organizacija Dai Nipon Butoku-Kai; ta kontrolira in zbira različne japonske borilne veščine.

V času njegove odsotnosti so učitelji karateja na Okinawi pričeli formirati svoje stile, da bi jih lažje izvozili na Japonsko. Tako je npr. instruktor Chojun Mijagi sistematiziral goju-ryu stil, ki si je kasneje pridobil veliko število privrženecv. Z več ali manj uspeha so se na Okinawi razvijali stili: kobayashi-ryu, shori, matsubajashi, uechi, tomari idr.

Nekoliko kasneje je bil v sami Japonski oblikovan waso-ryu stil. V letih po drugi svetovni vojni pa so se rojevali novi stili kot gobe po dežju. Naj omenim nekaj novejših: kyokushankai, sankukai, budokai, nanbudo ipd.

Razliko med karate stili je moč ugotoviti po katah, to je sklopih tehnik, povezanih po striktno določenem redu. Tako je prišlo do velikega števila kat, ki jih lahko razdelimo v tistih časih na dve vrsti: kate iz Nahe, ki so ostale tesno vezane na kitajski original, in kate iz Shurija, kjer so prakticirali karate z veliko novimi, originalnimi elementi. Funakoshi je kate japoniziral in jih očistil vseh kitajskih imen. Ločil je kate za razvoj hitrosti, gibčnosti, ravnotežja in orientacije v prostoru ter kate za krepitev duha in telesa. Kljub velikemu številu kat je menil, da jih je za vrhunsko poznavanje karateja dovolj obvladati 18 in da je nepotrebno poznati druge, zato jih tudi nikoli ni demonstriral ali zahteval od učenecv.

V Funakoshijevem dodjoju (šoli) so prvi oblikovali visoke krožne udarce z nogo. Zasluža za to je pripadla Funakoshijevemu sinu Jshitaki, imenitnemu karateistu, ki pa je umrl že v mladih letih zaradi pljučnice. O svojem pristopu h karateju Funakoshi nikoli ni govoril kot o posebnem stilu. To so kasneje storili njegovi učenci pa tudi nasprotniki, ko so mu dali ime shoto-tiger, kar dobesedno pomeni Hiša tigra. Shote ali tiger je bil Funakoshijev vzdevek. Stari znak shotokana je imel v svojem grbu tigra, medtem ko so ga danes zamenjali s simbolom vzhajajočega sonca. Nasprotniki, ki so strnili svoje stile, niso dovolili obstoja takšnega karateja, kot ga je razlagal Funakoshi. Nekoliko razočaran je v učbeniku zapisal:

koshijev vzdevek. Stari znak shotokana je imel v svojem grbu tigra, medtem ko so ga danes zamenjali s simbolom vzhajajočega sonca. Nasprotniki, ki so strnili svoje stile, niso dovolili obstoja takšnega karateja, kot ga je razlagal Funakoshi. Nekoliko razočaran je v učbeniku zapisal:

Tameshiwari, tehnika lomljenja

»Kar noče biti konca različnim šolam in stilom karateja. Enako kot v preteklosti v kendo in judu nosijo šole nazive po zasebnikih ali dvoranah za trening. V celem sistemu borilnih veščin, ne samo v karateju, obstajajo različne interpretacije, zato ker ima vsak inštruktor svoje mnenje in način predavanja.«

Leta 1955 je bila ustanovljena JKA (Japonsko karate združenje). Za njenega predsednika je Funakoshi imenoval Masatoshiya Nakayamo (9. DAN), človeka, ki je najbolj zaslužen za karate turnirje in razvoj športnega karateja. L. 1957 je v visoki starosti oče sodobnega karateja Funakoshi Gichin umrl, njegovi učenci pa so ponesli karate v svet.

DELEGAT Lujzek

Dober den, pravzaprav dober večer, ker vam pišem toto pismo v toknem cajti, ke se je že večerni mrok gor na sunce sprava. Cista sen nekšni hin zakloni. Z Mico sma pomagala pri sosedovih karuzo silirati, otavič smo poleg silirali in nasploh delali celi den kak črna živina. Malo sen tudi v gorici grozdeke pošlata. So že precik mehki, tisti ta najbolj roni pa so seveda že za pozobati. Toti sunček v drugi polovici septembra je bija vreden zlata, saj gorice terjajo v toten cajti dosti toplote.

Saj skoro ne vem, kaj vam naj gnes napišem, saj mi oči vkuper lezejo in že naspul spim poleg totega papira. Aha, sem se že spuna. Pisa mi je Drašek iz Haloz in mu kar prisluhnite:

»Zdravo, Lujz! V našem kraju smo kumer malo k sebi prišli od tiste-ga poletnega neurja. Saj smo dobili nekšno pomoč, samo veš, da je to vse fkuper kapla v morje. Vsi nas tolažijo, vsem se smilimo, samo tiste ta prove solidarnosti je premalo. To ovokrot sen šteja v cajtngah, da je en profesor, ki se je v Halozah naroda, napisa, da so Haloze slovenska sramota. Saj je resen tak. Hodimo po blatnih cestah, pitne vode nemamo, telefonom tudi ne, dolar nam fal, pa kaj bi vam še naprej jomra. Jaz čista razmin ta mlode, ki nečejo več v tojih krajih živeti. Delaš in rovleš po zemli, pridelajš itak boj malo kak na ravnici, cena pridelkom pa je ista kak pri tistih, ki na rovnem polji kmetuvlejo, lahko vse s stroji naredijo in z dostimi manjšimi stroški obdelujejo. Pa še njim se proizvodnja ne sploča. Haložan pa naj dela zapustuj? Jaz mislin, da smo zadosti dugo različne manj in boj razvite podpirali, zaj pa mislin, da smo tudi mi podpiraja vredni in potrebni...«

Drašek, vse je resen, kaj si napisa, in jaz ti lahko vse to samo potrdin. Rečem ti, ne obuvjplj. Mej rad svoj haloški breg, bomo že nekaj vse fkuper stopli in zadeve rešli na bojše. Vem, da je to slaba tolaža! Lepo te pozdrovlam.

LUIZEK

RADIO PTUJ

(94,7 MHz — ultrakratki val, stereo; 1485 kHz — srednji val)

ČETRTEK, 28. septembra: 17.00 Informativna in zabavna oddaja (novice, vreme, tečaj valut, obvestila, reklame med glasbo po željah). 17.45 Uspešnica dneva. 17.50 Včeraj—danes—jutri. 18.00 URICA DOMAČIH.

PETEK, 29. septembra: 17.00 Informativna in zabavna oddaja (novice, vreme, tečaj valut, obvestila, reklame med glasbo po željah). 17.45 Uspešnica dneva. 17.50 Včeraj—danes—jutri. 18.00 Za konec tedna, V vrtu, ..., vmes zabavna glasba.

SOBOTA, 30. septembra: 17.00 Informativna in zabavna oddaja (novice, vreme, tečaj valut, obvestila, reklame med glasbo po željah). 17.45 Uspešnica dneva. 17.50 Včeraj—danes—jutri. 18.00 V ŽIVO, vmes zabavna glasba.

NEDELJA, 1. oktobra: 11.00 Tedenski pregled, obvestila, Iz uspešnic dneva — vmes reklame. 11.50 Kmetijska oddaja. 12.00 Domača ustvarjalnost. 12.50 Aktualnost tedna. 13.00 Čestitke poslušalcev.

PONEDELJEK, 2. oktobra: 17.00 Informativna in zabavna oddaja (novice, vreme, tečaj valut, obvestila, reklame med glasbo po željah). 17.45 Uspešnica dneva. 17.50 Včeraj—danes—jutri. 18.00 Vedno lepe melodije, vmes šport in drugi prispevki.

TOREK, 3. oktobra: 17.00 Informativna in zabavna oddaja (novice, vreme, tečaj valut, obvestila, reklame med glasbo po željah). 17.45 Uspešnica dneva. 17.50 Včeraj—danes—jutri. 18.00 Domača zabavna glasba in vmes kratki prispevki.

SREDA, 4. oktobra: 17.00 Informativna in zabavna oddaja (novice, vreme, tečaj valut, obvestila, reklame med glasbo po željah). 17.45 Uspešnica dneva. 17.50 Včeraj—danes—jutri. 18.00 Sodobna popularna glasba, vmes kratki prispevki.

POSLUŠAJTE IN POKLIČITE NAS! (771-223)

PETEK, 29. SEPTEMBRA:

LJ I: 10.00 Videostrani. 10.10 Tednik. 11.00 P. M. Stewart: Ellis Island, ameriška nadaljevalka. 16.30 Tv dnevnik. 16.45 Poslovne informacije. 16.50 Mozaik. 17.40 Hiše na koncu spomina. 18.15 Spored za otroke in mlade. 19.00 Risanka. 19.07 Tv okno. 19.17 Naše akcije. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Svet nenavadnih sil A. Clarka, angleška dokumentarna serija. 21.00 Kriminalna zgodba, ameriška nanizanka. 21.50 Tv dnevnik. 22.15 V imenu ljudstva, ameriški film. 23.45 Videostrani.

LJ II: 17.00 Satelitski programi. 19.00 Domači ansambli: Ansambel Slovenija. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Žarišče. 20.35 Z dubrovniških prireditelj. 21.55 Satelitski programi.

ZG I: 8.15 Tv koledar. 8.25 Poročila. 8.30 Oddaja za otroke. 9.00 Šolski program. 10.30 Poročila. 10.35 Šolski program. 12.30 Poročila. 12.40 Prezrli ste, pogledite. 15.15 Program plus. 17.15 Tv dnevnik. 17.35 Oddaja za otroke. 18.05 Številke in črke. 18.25 Narodna glasba. 19.18 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Serijski film. 21.00 Zabavno-glasbena oddaja. 21.30 Tv dnevnik. 21.50 Kulturni magazin. 22.55 Program plus. 1.25 Poročila.

SOBOTA, 30. SEPTEMBRA:

LJ I: 8.00 Videostrani. 8.10 Otroška matineja. 8.10 Prigisice priljubljenih pravljic. 8.30 Železniška postaja. 8.45 Pravljičar, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke. 9.10 Pogledi: Iz zgodovine slovenskega naravoslovja. 10.35 Omizje. 12.35 Videostrani. 14.10 Druga godba '89: Remmy Ongala in Orchestre Super Matimila. 14.35 Kraj bistrih voda, angleški film. 16.30 Tv dnevnik. 16.50 Spored za otroke in mlade. 17.00 Športni dogodek: košarka, rokomet. 18.30 Na pragu 21. stoletja, avstralska dokumentarna serija. 19.00 Risanka. 19.15 Tv okno. 19.30 Tv dnevnik. 20.20 Žrebanje 3 x 3. 20.30 Delo na črno, ameriška nanizanka. 21.15 Kolo sreče. 22.50 Tv dnevnik. 23.10 Truplo kot dokaz, ameriški film. 1.40 Videostrani.

LJ II: Satelitski programi. 19.00 Jugoslavija, dober dan, oddaja TV ZG. 19.30 Tv dnevnik. 20.10 Filmske uspešnice. 22.00 Izbor iz JRT 2 ali satelitski programi.

ZG I: 8.45 Poročila. 8.50 Tv koledar. 9.00 Izobr izobraževalnega programa. 10.00 Prezrli ste, pogledite. 13.00 Ekonomsko-propagandna oddaja. 14.30 Igrani film za otroke. 16.00 Sedem tv dni. 16.45 Tv dnevnik. 17.00 Narodna glasba. 17.30 Dramska serija. 18.30 Dokumentarni program. 19.30 Tv dnevnik. 20.15 Številke in črke, finale. 21.15 Igrani film. 23.00 Tv dnevnik. 23.20 Program plus. 0.50 Poročila.

NEDELJA, 1. OKTOBRA:

LJ I: 9.00 Videostrani. 9.10 Otroška matineja. 10.00 Pika Nogavička. 10.30 Delo na črno, ponovitev ameriške nanizanke.

TV spored

TV LJUBLJANA IN ZAGREB

11.30 Videomeh. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Saški blišč in pruska slava, nemška nadaljevalka. 15.45 Prislunimo tišini. 16.30 Tv dnevnik. 16.45 Poslovne informacije. 16.50 Muppetki in mojstri, angleški film. 17.45 Kavarna. 18.45 Risanka. 19.00 Tv mernik. 19.15 Tv okno. 19.30 Tv dnevnik. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Tako se je kalilo jeklo, 2. — zadnji del drame TV NS. 21.25 Zdravo. 22.55 Videostrani.

LJ II: 10.00 Danes za jutri. 13.00 Športno popoldne. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Da ne bi bolelo: Kronični bronhitis. 20.20 Potovanja po velikih železnicah sveta, angleška dokumentarna oddaja. 21.10 Črni bor, dokumentarna oddaja. 22.00 Športni pregled. 22.20 Satelitski programi.

ZG I: 9.20 Poročila. 9.30 Nedeljski program za otroke. 11.00 Kmetijska oddaja. 12.00 Izobraževalna oddaja. 13.00 Serijski film. 13.50 Nedeljsko popoldne. 16.30 Potopis. 17.05 Igrani film. 18.45 Risana serija. 19.08 Tv sreča. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Dramska nadaljevalka. 21.00 Igrani film. 22.30 Tv dnevnik. 22.50 Program plus. 0.50 Poročila.

PONEDELJEK, 2. OKTOBRA:

LJ I: 10.00 Videostrani. 10.10 Mozaik. 10.10 Utrip. 10.25 Zrcalo tedna. 10.40 Mernik. 10.55 Oči kritike. 11.25 Dvojna preiskava, ameriški film. 13.00 Videostrani. 16.30 Tv dnevnik. 16.45 Poslovne informacije. 16.50 Mozaik. 16.50 Utrip. 17.05 Zrcalo tedna. 17.20 Da ne bi bolelo: Kronični bronhitis. 17.40 Oči kritike. 18.10 Videostrani. 18.15 Spored za otroke in mlade. 18.15 Radovedni Taček. 18.50 Risanka. 19.15 Tv okno. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Tv drama. 21.10 Osmi dan. 21.50 Tv dnevnik. 22.05 Slovenska klavirska glasba. 22.40 Videostrani.

LJ II: 16.30 Satelitski programi. 17.45 Neuvrščeni: Uganda — naši plesi. 18.15 Svet športa. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Žarišče. 20.35 Stiki — oblike človekove komunikacije. 21.05 Televizija, angleška dokumentarna serija. 22.00 Svet na zaslonu. 22.40 Videogodba.

ZG I: 8.15 Poročila. 8.20 Tv koledar. 8.30 Oddaja za otroke. 9.00 Šolski program. 10.30 Poročila. 10.35 Šolski program. 12.30 Poročila. 12.40 Prezrli ste, pogledite. 15.10 Poročila. 15.15 Nočni program, ponovitev. 17.15 Tv dnevnik. 17.35 Izobraževalna oddaja. 18.05 Številke in črke, kviz. 18.25 Dokumentarni program. 19.18 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Dramski program. 21.05 Resna glasba. 21.50 Tv dnevnik. 22.15 Nočni program. 0.15 Poročila.

TOREK, 3. OKTOBRA:

LJ I: 10.00 Videostrani. 10.10 Mozaik. 16.00 Šolska TV, ponovitev: Angleščina. 19. lekcija. 16.30 Tv dnevnik. 16.45 Poslovne informacije. 16.50 Šolska TV, ponovitev: Ko se korenin zavemo, dokumentarna oddaja. 17.45 Spored za otroke in mlade. 18.50 Risanka. 19.15 Tv okno. 19.20 Dobro je vedeti. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Tuja kri, angleška nanizanka. 21.00 Dinar. 21.45 Tv dnevnik. 22.00 Koncert Stephana Grappelija. 22.55 Videostrani.

LJ II: 17.00 Satelitski programi. 18.00 Beograjski tv program. 18.55 Mladinski pevski festival Celje '89. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Premor. 20.05 Žarišče. 20.35 Žrebanje lota. 20.40 Umetniški večer: Omizje: Kratki film o ubijanju, poljski film. 22.40 Izbor iz JRT. Satelitski programi.

ZG I: 8.15 Poročila. 8.20 Tv koledar. 8.30 Oddaja za otroke. 9.00 Šolski program. 10.30 Poročila. 10.35 Šolski program. 12.30 Poročila. 12.40 Prezrli ste, pogledite. 15.10 Poročila. 15.15 Nočni program. 17.15 Tv dnevnik. 17.35 Oddaja za otroke. 18.05 Številke in črke. 18.25 Znanost. 19.18 Risanka. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Loto. 20.05 Igrani film. 21.40 Tv dnevnik. 22.00 Kontaktni magazin. 23.35 Nočni program. 1.35 Poročila.

SREDA, 4. OKTOBRA:

LJ I: 10.00 Videostrani. 10.10 Mozaik. 10.10 Črni bor. 11.00 Osmi dan. 11.40 Svet na zaslonu. 12.20 Videostrani. 16.30 Tv dnevnik. 16.45 Poslovne informacije. 16.50 Mozaik, ponovitev. 16.50 Osmi dan. 17.30 Svet na zaslonu. 18.10 Videostrani. 18.15 Spored za otroke in mlade. 18.15 Zbis: Živalski karneval. 18.25 Lovska zgodba, posnetek lutkovne igrice. 19.10 Risanka. 19.15 Tv okno. 19.20 Dobro je vedeti. 19.30 Tv dnevnik. 20.05 Ciklus sodobnega angleškega filma: Mona Liza, angleški film. 21.50 Tv dnevnik. 22.05 Svet poroča. 23.05 Videostrani.

Haloški biser z novim prospektom

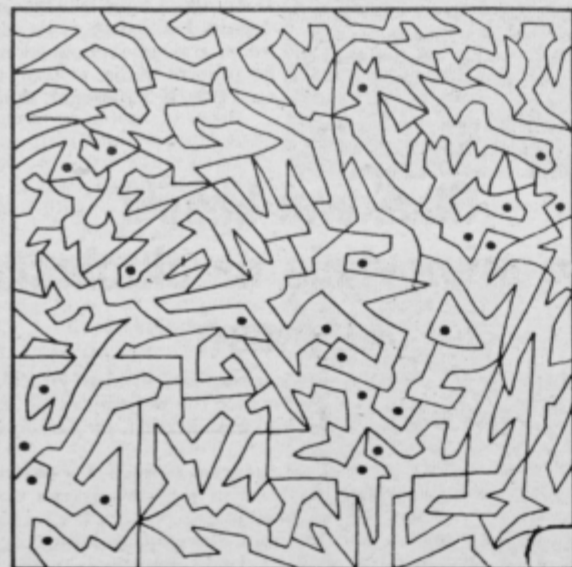
Gostinsko podjetje Haloški biser Ptuj je pred kratkim izdalo nov turistični prospekt, s katerim predstavlja svojo gostinsko in siceršno ponudbo. Prospekt je skromen, saj v glavnem v sliki predstavlja ponudbo, ničesar pa ne pove, kaj ponujajo v posameznih gostilnah oziroma restavracijah. Manjka tudi telefonska številka Haloškega bisera, saj samo ime bodočemu oziroma sedanjemu gostu skoraj ničesar ne pove.

Če pa je prospekt dodan pisni ponudbi, omenjene pomanjkljivosti ni opaziti. Haloški biser je za nov prospekt v nakladi deset tisoč izvodov plačal šestnajst milijonov dinarjev.

MG

ZANKE

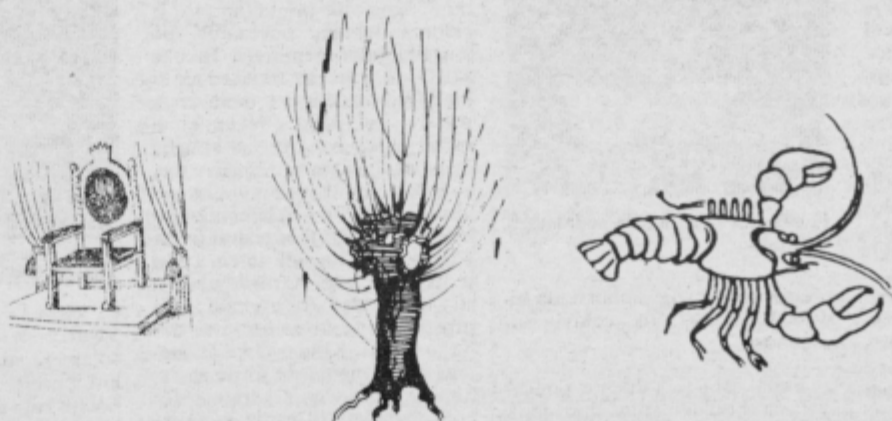
ZA POTRPEŽLJIVE

Pobarvaj samo tiste dele risbe, ki so označeni s piko, ostale pa pusti bele.

ANAGRAMNI GLASBENI REBUS

OB REŠITVI
ZAMENJAJ
ŠTEVILKE S ČRKAMI!

1-7-12-9-8 6-2-13-3-4-5-10-11

POSETNICA

C. IVAN REZ

Ivan najraje pije vino

RODNEY HARVEY
c/o Alan Mindell,
Flick Agency,
6671 Sunset Blvd.,
Suite 1580,
Hollywood, CA 90028
USA.

REŠITVE:
GRAMNI GLAS-
BENI REBUS: Pla-
vi orkestar. — PO-
SETNICA: Rizva-
nec.

U z n a m e n j u

od 21. 3. do 20. 4. Končno ste dočakali obdobje, ko lahko nekoliko dlje spite, saj so uro premaknili v skladu z vašim življenjskim ritmom. Izrabite to obdobje v največji možni meri, predajte se užitek v postelji in ne razmišljajte o tem, kaj bo jutri. Delo vam ne bo slo od rok tako, kot ste načrtovali, vendar se bo vse uredilo še pravi čas. Lepih besed, ki ne trgajo žepa, imate že dovolj.

od 21. 4. do 20. 5. Ne dovolite, da se drugi v tolikšni meri vmešavajo v vaše življenje, saj postajate postopoma le orodje v njihovih rokah. Odločite se po svoji vesti in v skladu s svojo pametjo. Morda boste storili nekatere korake, ki bodo za vaše okolje boleči, vendar se zavedajte, da boste s tem izboljšali svojo samostojnost in si okrepili samozavest. Denarne zagate se bodo končno razvozale.

od 21. 5. do 21. 6. Jesensko delo se vam je povzpelo že vrh glave, kajti niti minute nimate miru. Komaj ste pobrali krompir, že vas čaka koruza, nato setev in tako naprej do zime. Prepričani ste sicer, da bo leto enako kilava kot prejšnja, upate pa kljub vsemu, da bo sneg skril vse, česar niste uspeli urediti. Nakupovalni načrti se bodo izjalovili zaradi nenehnih podražitev.

od 22. 6. do 22. 7. Ne dajte se pregovoriti, da bi sprejeli delo, ki vam ne leži najbolj, saj bi nekateri le želeli, da bi garali namesto njih, od tega pa ne boste imeli ne vem česa. Še zlasti pa ne finančnih koristi. Ne verjemite v dobronamernost svojega sosedu, kajti za njegovimi besedami se nekaj skriva. Čimprej uredite odnose s svojo taščo. Potovanje zaenkrat preložite.

od 23. 7. do 23. 8. Se toliko časa nimate, da bi pošteno premislili, kaj vse boste počeli jutri. Pretirano se izčrpavate, še zlasti vam načenjajo živce vsakdanje neumnosti, ki pa vendar zahtevajo svoj čas. Ali ste že pomislili, da bi si za pomivnanje, čiščenje... omissili kakšno pomoč? Šefova slaba volja bo vplivala na vaše počutje, zato ga poskušajte čimbolj razvedriti. Ne nasedajte govoricam.

od 24. 8. do 23. 9. Nočete videti, da se vse okrog vas spreminja, da so ljudje postali drugačni, da tudi čas ni več naklonjen ljudem vaše vrste — takšnim, ki se odločajo le za tisto, kar je stoo odstotno zanesljivo. Potrebno bo tudi tvegati — v mejah razuma, seveda, pa vendar včasih sprejeti odločitve tudi za nekaj, kar se lahko izjalovi. Svojih sodelavcev nikar ne razburjajte z nepreverjenimi novicami o visokih plačah.

od 24. 9. do 23. 10. Prišli ste v leta, ko bo potrebno pričeti razmišljati o tem, kaj obledi in česa ne. Niste več v rosinih letih in stvari, ki ste jih pred leti lahko brez skrbi oblekli, na vas učinkujejo smešno. Ne zapravljajte denarja pri frizerju prepogosto, saj stvar ni poceni. Smele ideje poskušajte čimprej spraviti v realne okvire, kajti samo od besed le še redkokdo dobro živi.

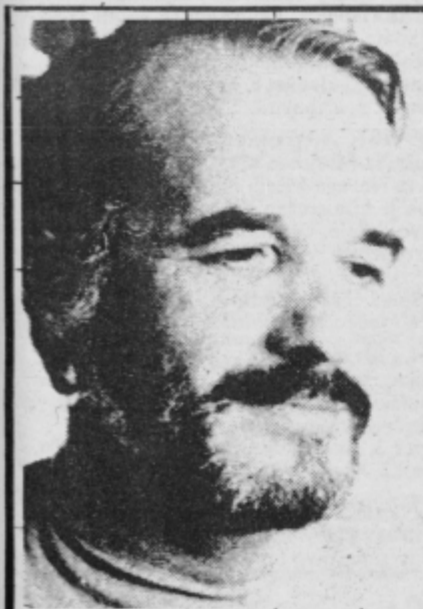
od 24. 10. do 22. 11. Potrudite se nekoliko pri svojem zdravju. Odslej si privoščite kvečjemu eno kremno rezino na teden. Tudi število pokajenih cigaret bi bilo dobro zmanjšati. Da o kavici sploh ne govorimo. Sredi delovnega poleta vas bodo zmotili z neumnimi pripombami, a ne dajte se zmešati. V hiši in okrog nje vas iz vsakega kotička gleda kup dela. Potrudite se in postorite vse še pred dežjem.

od 23. 11. do 21. 12. Hvala bogu je september že za vami in obdobje začetka šolskega leta z vsemi mogočimi in nemogočimi izdatki ste koliko toliko preživeli. Zavedajte se, da je znanje naše največje bogastvo; zato pa za solanje tudi plačamo velike vsote. Z banke vam bodo poslali prijazno pismo, z nič kaj veselimi novicami. Sicer pa ste finančni polom slutili že nekaj časa.

od 22. 12. do 20. 1. Samo na hrano še mislite. Seveda, ko pa imate zmeraj manj denarja, a zmeraj isti želodec. Še dobro, da je na vrtu vsaj nekaj zraslo in da v svinjaku še nekaj kruli. Pa ne bo več dolgo, kajti na krožnik bo potrebno nekaj dati, v mesnico pa si še pokukati ne upate, kaj še, da bi kaj kupili. Sorodniki že dolgo napovedujejo svoj obisk. Sedaj bodo končno le prišli. Saj — ozimnico potrebujejo.

od 21. 1. do 19. 2. Vaši sodelavci so tako polni raznoraznih načrtov o tem, kako priti do denarja, da o tem razpredajo ure in ure, uresničijo pa bolj malo. Še dobro, da niste vajeni drugim ničesar očitati, pač pa raje delate sami. Šefova avantura bo zdaj zdaj končana, zato pričakujte, da se bo spet pojavil na delovnem mestu. Nikar zjutraj ne pričnite delavnika s kavico, pač pa z načrtom za delo.

od 20. 2. do 20. 3. Končno si boste lahko oddahnil in si spočili, saj so vas naporni obiski povsem dotolkli. Ne razmišljajte pretirano o drugih ljudeh, raje se posvetite sebi in svojim težavam. Lepe besede, ki jih boste slišali na svoj račun, vam bodo vrnilo dobro voljo. Izlet vam bo všeč in kmalu se boste odločili še za kakšnega. Sredi meseca vas bo znova obiskal poštar.

SESTAVIL EDI KLASINC	IVER	MUF	TEKMA V STARI GRÖTJI	HERBERT KARAYAN	ITALIJANSKI FIZIK	MESTO V ITALIJI	SRBSKI ZGODOVINAR RUKAVARAC	NASIKENI DELGIKO VODIK	ADI ŽUNEC
DALMATINSKO SADRNO ŽIGANJE									
POVERD CITEZ) HRUPA									
URAD EKONOMIJA									UNITED ARTISTS
PRITOK GANGSEA				LUKA V ŽIVNEM IRANU					
KILO-VOLT DUŠA			IZRAEL POLITIK (ABA)	MESTO V ROMUNIZI					
				BOG (ITALIJI) OČE				SREČKO KOSOVEL	TEJNIK
6 8	RIMSKI ZGODOVINAR	JAPON.F. REŽISER	VELETOK			NOVISAD PRISTAN NACIZMA			TINA PICA NEMSKA FIGURALA
BOJAZEN							LEGLI NESNAŽE TUJE ŽEN-IME		VEDA O LASTNOSTIH SNOVI
ALEXANDRI DUHOVNIK									ŠPANSKI PUBLICIST
RUSKI FIZIK									TEJNIK
TIP FIATA									KOSTER
PROSTOR KDER SE CIRAJO MRLIČE									
ATLET, KI SKAČE									

UGANKARSKI SLOVARČEK

ARENAL = starejši španski publicist in kriminolog, socialni delavec na področju socialne skrbi za kaznjence (Concepcion, 1820—1893)
 AVOGADRO = italijanski fizik, avtor važne teorije o lastnosti plinov in tekočin (Amedeo, 1776—1856)
 GIRAU = luka v južnem Iranu
 KATON = rimski vojskovodja in politični pisec iz Tuskula, ki je bil strupen sovražnik Hanibala in Kartagine
 KJAT = burmanska denarna enota
 LA JANA = znana nemška plesalka med obema vojnama in filmska igralka, ki se je zastropila z bronzo (rojena 1905 na Dunaju; »Zvezda iz Ria«)
 LENČ = ruski fizik nemškega porekla, ki se je ukvarjal tudi s problemi fizične geografije (Emilij Hristijanovič, 1804—1865)
 RIMINI = pristaniško mesto v Italiji južno od Benetk

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

Vodoravno: prikolica, Remetnec, okamenina, somič, Ca, TR, Keri, Dado, Neal, totem, Onto, jez, kolobar, Astin, Oruro, etapa, oktav, ožepek, pini-ja, ET, CA, demant, Anič, stri- na, TR, Inga, ček, ski, virilist, IV, lka, bar, AK, kavri, Ta.

Slavnostni mimohod ob gasilskem domu Grabšinski breg (foto: M. Ozmeč)

14. PRAZNIK KS JURŠINCI

Zlat jubilej grabšinskih gasilcev

Letošnji, že 14. praznik KS Juršinci so proslavili minulo soboto ob še nedokončanem domu gasilcev Grabšinskega brega. Tega kraja ne boste našli na nobenem zemljevidu, ker ga enostavno ni. Kljub temu pa že petdeseto leto obstaja gasilsko društvo Grabšinski breg, ki se imenuje po bližnjem hribu, od koder so bili doma pobudniki za ustanovitev društva.

Prireditve ob krajevnem prazniku so pričeli že v petek zvečer, ko so uspešno izvedli šahovski turnir za pokal KS Juršinci. Najbolje se je odrezal Matjaž Horvat iz Juršincev, pred Antonom Lajhom iz Grlincev ter svojim bratom Bojanom Horvatom.

V soboto popoldne pa so se sestali na slavnostni seji skupščine in vodstev KS Juršinci, kjer je imel slavnostni govor Simon Toplak, predsednik skupščine KS. Najzaslužnejšim krajanom so izročili tudi priznanja. V drugem delu sobotne slovesnosti so se na tribuno predsedli svečano odeti gasilci GD Grabšinski breg. Sedanji predsednik društva Janko Holc je med gosti posebej toplo pozdravil edina še živeča ustanovna člana Franca Lovreca in Janeza Veingartnerja. Sicer pa so gasilci ob jubileju potarnali zaradi zastarelega gasilskega vozila, ki ga želijo zamenjati za novega — če bo denar, seveda. Gasilcev pa so se z nagovori spomnili tudi predstavniki občinske gasilske zveze, požarne skupnosti in gasilskega centra Dornava. Ob koncu so izročili predstavnikom GD Grabšinski breg odlikovanje Gasilske zveze Slovenije — gasilsko plamenico 1. stopnje, slovesnost pa so sklenili s kulturnim programom in gasilski veselico.

— OM

GLEDAŠKI ABONMA ZA ODRASLE V DVEH DELIH

Vpis abonmaja

Tudi letos bo gledališki abonma za odrasle pri Zvezi kulturnih organizacij Ptuj v dveh delih. V prvem delu, do konca decembra, bodo štiri predstave: Služkinje v izvedbi Koreodrame iz Ljubljane, Vida vidim, delo domačina Zdenka Kodriča, ki ga pripravlja Slovensko narodno gledališče iz Celja, Dogodivščine dobrega pisatelja Haška v izvedbi gledališča August Ceserac iz Varažдина in Mandragola Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice. Glede na to, da se je večina osnovnih šol že dogovorila za obiske gledaliških hiš v Mariboru in Celju, pa tudi zaradi pomanjkanja denarja, mladinskega abonmaja ne bo, so se odločili na seji za prireditve pri ZKO Ptuj. Predstave, ki bodo primerne za mladino iz abonmaja za odrasle, pa bodo ponudili tudi srednješolcem in učencem višjih razredov osnovnih šol. Menili so, da je veliko zanimanja za lutkovni abonma in da je ta potreben. Zato bodo v prihodnjih dneh zbrali ponudbe in pripravili finančno konstrukcijo, da bi ugotovili, ali je mogoče v ptujski občini organizirati tudi lutkovni abonma.

Za stare abonente bo vpis prvega dela abonmaja od ponedeljka do sredi, 2., 3. in 4. oktobra, vsak dan od 11. do 17. ure. Nove abonente bodo vpisovali v pisarni ZKO 5. in 6. oktobra prav tako od 11. do 17. ure. Cene abonmaja za odrasle, v katerem bodo abonenti videli štiri predstave, so: 1.000.000 din 800.000 din, 600.000 din in 400.000 din.

NaV

Pa spet zaplešimo

Vsem cicibanom, ki nikoli ne morejo biti pri miru, vsem poskočnim šolarjem, ki bi radi še več gibanja kot pri telovadbi; vsem, ki si želijo ustvarjati, spoznavati, raziskovati gibanje; vsem, ki se želijo sprostiti in razgibati po napornem delovnem dnevu;

vsem, ki se že poznamo in nam je bilo skupaj lepo v plesnem vrtcu in plesni šoli!

PLESNI STUDIO PTUJ VAM SPOROČA:

Delati začnemo 2. oktobra v telovadnici OŠ Olge Meglič. Letos bomo skupine vodile iste mentorice kot lani: — plesni vrtec Iris Lepšina in Stanka Firbas, — plesne delavnice Mira Mijačević in Nevenka Samobor, — sodobno plesno tehniko Majda Grah-Fridl, — jazz tehniko gostja Minka Veselič iz Maribora, ki vodi plesno skupino Magra in si je bogato znanje nabirala tudi v tujini, — klasični balet, ki ga bomo začeli predvidoma v januarju, Edi Dežman iz Maribora, — plesno telovadbo za moške, ženske in pare bo vodila Mira Mijačević, ki bo po željah v program vključila tudi elemente body-buildinga.

URNIK je od 2. oktobra dalje naslednji:

PONEDE-LJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
15.30—16.15 plesni vrtec 6 let	15.30—16.15 plesni vrtec 4 leta	17.00—18.30 plesna delavnica A B 10—13 let	17.00—18.30 plesna delav. A 7—10 let
18.30—20. sodobna plesna tehnika	16.20—17.05 plesni vrtec 5 let	18.30—20.00 plesna del. C	18.00—19.30 jazz prostor: Klub mladih
20.30—21.30 plesna telovadba		20.30—21.30 plesna telovadba	

Vsi plesalci, ki so nastopili na republiškem srečanju plesnih skupin v točkah Koncert za telo, Klovni v rumeni podmornici in Vsakdanjost, naj se nam zagotovo pridružijo že v prvem tednu. Programe bomo obnovili, ker nas v bližnji prihodnosti še čakajo nastopi.

Pa se to: vpisnina je hkrati letna članarina in znaša 100.000 din. Informacije o šolnini za 1. polletje boste dobili ob vpisu.

In še enkrat: letos plesajo v OŠ Olge Meglič, zato nas ne iščite na starem naslovu! Za Plesni studio Ptuj: Nevenka Samobor

REPUBLIŠKI PRVAKI IZ BIŠA

Po 18. letu pa zares

Dobrih 20 odstotkov krajanov KS Trnovska vas je včlanjenih v Gasilsko društvo Biš, med njimi tudi 60 pionirjev. Starejši pionirji so bili letos najuspešnejši, saj so v Komendi pri Kamniku osvojili naslov republiških prvakov.

Z najboljšim rezultatom so opravili vajo z ovirami. V 99 sekundah so na 60 metrih, ki so jih morali preteči, preskočili 1,80 metra širok jarek z vodo, pol metra visoko ograjo, se pretolkli skozi 6-metrski rov, še gimnastična gred — in že so bili pri vedrih, ki jih je bilo potrebno čimprej napolniti z vodo, nato položiti cevi in zvezati vozle. Ni malo za dobro minuto in pol, ne!

Tudi v štafetnem teku z ovirami so se izkazali in tako zmagali s 789 točkami pred pionirji iz Dobrne.

Njihov mentor Andrej Arnuga in pomočnica Hilda Murko, sicer mentorica pionirk, sta povedala, da so treninji in tekmovalna namenjeni pridobivanju gasilskih spretnosti in vzgoji mladih, ki naj bi s polnoletnostjo opravili še izpite in postali tako izprašani gasilci, pripravljeni so

delovati v vseh akcijah. Približno 80 odstotkov jih gre po tej poti. »Letos na srečo ni bilo nobene požara,« je povedal poveljnik GD Biš Danilo Muršec. »Veliko je k temu prispevala preventivna dejavnost v prejšnjih letih, saj so skoraj vsa gospodinjstva opremljena z ročnimi gasilskimi aparati.«

Njihova cisterna je potovala le ob znanem onesnaženju vode — razvažali so jo po krajevnih skupnostih Trnovska vas, Juršinci in Destrnik.

Sicer pa je že 113 let staro Gasilsko društvo Biš od 16. julija bogatejša — tokrat so namreč končali obnovo gasilskega doma. MC Zupanič

Republiški zmagovalci — bodoči gasilci. (Foto: McZ.)

Na ptujskem strelišču jubilejno srečanje

Zaradi megle dne jutra se je 35. srečanje strelcev Varažдина, Maribora in Ptuja 23. septembra v Babosekovi grabi na Ptuj prišlo s polurno zamudo. Prijetnega razpoloženja, to je tudi eden izmed vzrokov vsakoletnega srečanja strelskih družin treh mest, je bilo med več kot tridesetimi strelci kasneje dovolj. Najbolj zadovoljni so bili seveda tisti, ki so si z malokalibrskim orožjem pristreljali tudi kakšno medaljo.

Pri ženskah so slavile Varaždinčanke, saj so odnesle vse medalje, na 4. in 5. mesto pa sta se uvrstili Ptujčanki Matjažičeva z 235 krogi in Murkova z 233 krogi.

Brata Pulko sta bila vsak z 236 krogi najboljša med mladinci, s seštevkom krogov (671) pa so Ptujčani tudi ekipno zmagali.

Med člani je zmagal Medved iz Varažдина,

235, član Strelske družine Jožeta Lacka Franc Ljubec pa je bil z 249 krogi drugi. Ekipno so se ptujski strelci s 687 krogi uvrstili na drugo mesto.

V streljanju z malokalibrsko pištolo družov se je favorit Alojz Trstenjak zaradi slabše zadnje serije z 253 krogi uvrstil na drugo mesto, zlato pa je z enakim številom točk osvojil Slavko Ivanovič, prav tako s Ptuja. Ptujka ekipa je s 733 krogi v tej kategoriji zmagala.

Po seštevku medalj so bili Ptujčani najuspešnejši, v skupnem seštevku krogov pa drugi (2738) za Varaždinom (2793) in pred Mariborom (1335).

Strelska sezona še ni končana. Že to nedeljo bo v Celju prvenstvo veteranov — pogoj za udeležbo je prekoračeni Abraham. Res pa je, da bodo strelci z novembrom pričeli streljati z zračnim orožjem. MCZ

I. k.

BOČ ŠE NAPREJ OSAMLJEN NA VRHU

V 4. kolu prvega razreda medobčinske lige so bili doseženi naslednji izidi: Gorišnica—Hajdoše 1:3, Gereča vas—Aluminij 2:1, Skorba—Markovci 0:5, Boč—Impol-Osankarica 2:1, Pragersko—Stojnici 0:3, Slov. vas—Hajdina 4:0. Boč ima osem, Stojnici pa šest točk.

I. k.

Zaostalo razmišljanje

Da imamo v ptujski občini pridne športne delavce in smo na splošno nadarjeni za šport, kaže med drugim podatek, da smo bili lani na 3. mestu v Sloveniji po številu udeležencev in 6. po uspehih vseh kategorij v krosih.

Kot vsaka statistika pa tudi ta meglji resnično stanje, dokler je ne pregledamo natančneje. Največ udeležencev krosov je namreč iz osnovnih šol (kar je za razvoj generacije vsekakor koristno), bistveno manj se za tek zanimajo srednješolci, medtem ko je udeležba članov in članic, razen tistih, ki tek trenirajo, porazna.

Vseslovenska akcija »Razgibajmo življenje«, ki poleg krosov predvideva množični tek v naravi, kolesarjenje, plavanje in drugo rekreacijo, se torej največjega dela občanov niti ne dotakne. (Edina kolikor toliko množična je udeležba na kolesarjenjih.)

Kje so vzroki, smo vprašali Marjana Lenartiča, strokovnega sekretarja za šolski šport in množičnost pri ZTKO Ptuj.

»Zavest našega delovnega človeka očitno še ni dovolj razvita. Poleg rednega dela bi moral skrbeti za svoje zdravje. Vendar je to težko doseči, čeprav se v razvitem svetu, pa tudi v nekaterih naših okoljih pomena rekreacije množice zavedajo.«

Najmlajši in njihovi učitelji pa so ponovno delavni. Osnovšolci se pripravljajo na razredna prvenstva, najboljši iz razredov bodo tekmovali na tekmovalni

ŠSD, najboljši iz posameznih šol pa na občinskem krosu, ki bo 3. oktobra ob 14. uri na ptujskem stadionu.

Vabljeni k

namiznemu tenisu

Vsak ponedeljek od 20. do 21. ure in 30 minut lahko igrate namizni tenis v športni dvorani Mladika. NTK Poetovija Ptuj in ZTKO, ki vadbo organizirata, vabita vse, ki želijo prijetno in zdravo preživeti ponedeljkove večer, naj pridejo že 2. oktobra. Potrebujete le športno opremo in teniški lopar.

Marjan Lenartič: »Enak izbor za udeležbo na občinskem krosu imajo tudi v srednjih šolah. Na kros vabimo vse, ki v prostem času tečejo, ne toliko da bi tekmovali, pač pa da bi tekli skupaj z drugimi po označeni poti.«

Prvi trije iz vsake kategorije bodo 14. oktobra odpotovali v Koper, kjer bo že 24. kros Dela.

MCZ

ROKOMET

ZMAGE MOŠKIH EKIP

V drugem kolu novega prvenstva v republiških rokometnih ligah so »ognjeni krsti« prestali tudi člani Ormoža in Drave, ki so bili v prvem prosti. Obojem je šlo dobro od rok, prav tako Veliki Nedelji, ni pa uspelo članicam Drave, ki so izgubile v svoji dvorani.

ORMOŽ — KRŠKO 28:23 (14:9)
Na otvoritvi nove tekmovalne sezone je blizu 400 gledalcev v Mestni grabi videlo borbeno in na trenutke kakovostno srečanje, zapomnili pa si ga bodo po prvi zmagi domačinov in odličnih obrambah vratarjev, zlasti domačina Gaberca. Domačini so vodili vseskozi in je njihova zmaga popolnoma zaslužena, mladi igralci iz Krškega pa so se predstavili z zelo solidnim rokometnim znanjem.

Ormož: Gaberc, Šandor, Antolič 2, Hedžet 8, Sabo 1, Djermati, Polak 1, Rajšp 4, Vinček 2, Potočnjak 3, Zabavnik 7, Valenko.

DRAVA — IMV 16:22 (9:10)

Po nekoliko presenetljivi zmagi v pokalni tekmi proti Braniku iz Maribora (21:18) so Ptujčanke v prvenstveni tekmi proti ekipi iz Novega Mesta igrate pod pričakovanji. Do sredine drugega polčasa je bilo srečanje enakovredno, zaključek tekme pa so gostje zanesljivo dobile. Domačinke so izsilile kar 14 sedemmetrovk (10 uspešno izvedenih), veliko slabše pa jim gre pri streljih od zunaj.

Drava: Sitzenfrei, Šipek, Šparl, Farkaš, Malek, Fridl 2, Gomišek, Mumlek 9, Radanovič 3, Podpadec 2, Topolovec, Jurleta.

TOKO — DRAVA 22:31 (10:16)

Člani Drave so zanesljivo dobili tekmo v Črenšovcih, čeprav so domači igrali vse prej kot nežno (poškodba Žurana). Odločili sta velika razlika v kakovosti in fizična pripravljenost.

Drava: Matjašič, Kramberger 2, Bučar, Vrtarič 4, Habjanič 4, Žuran 3, Šimac 4, Hrupič 7, Kelenc 2, Sagadin 2, Čeleš 3, Mlakar.

ŠOŠTANJ — VELIKA NEDELJA 18:24

Člani Velike Nedelje so na gostovanju zaigrali veliko bolje kot na prvi tekmi z Mladincem in zanesljivo upravičili vlogo enega od favoritov.

PRIHODNJA SREČANJA

Člani Ormoža bodo gostovali v Ajdovščini, članice Drave pa v Izoli. Velika Nedelja se bo v soboto zvečer v svoji dvorani pomerila s Celjani (za večino prvi favoriti lige), Drava pa v dvorani Center z Radgono (ob 20. uri).

I. kotar

V PODLEHNIKU V NEDELJO ZAPRLI RAZSTAVO »NAŠ KRAJ V PRETEKLOSTI«

Kultura živi tudi v majhnih krajih...

»Živijo, Nežka. Lep primer vztrajnega in požrtvovalnega dela je tvoja razstava. Škoda, da na otvoritev razstave niso prišli tisti iz Ptuja, ki so najbolj poklicani, da bi si jo ogledali...« je nekdaj zapisal v knjigo vtisov. Takih in podobnih misli je bilo še več.

Nežka Vaupotič, knjižničarka s 35-letno tradicijo, avtorica razstave »Naš kraj v preteklosti«, je bila trenutno sicer zadovoljna. Na tihem pa jo je glodalo nezadovoljstvo. Kako to, da zopet ni bilo nobenega iz občinskega središča? Ali resnično prihajajo le takrat, ko se nekaj hudega zgodi, ob lepih trenutkih pa na Haloze in stisko teh ljudi radi pozabijo?

»V kulturi smo bili vedno zapostavljeni in nekako odrezani,« nadaljujejo Nežka Vaupotič. »Gospodinjje so najbolj zapostavljene; njihovo življenje poteka in mineva v hlevu in kuhinji... Gospodinjje pa imajo rade tudi kulturo.« To je bil eden od razlogov, da se je Nežka potrudila in pripravila razstavo. Organizator je bilo Prosvetno društvo Podlehniki.

Od hiše do hiše, od družine do družine je šla, brskala po knjigah in slikah. Na razstavi je bilo na ogled nekaj nad sto fotografij iz življenja in dela podlehnške krajevske skupnosti v preteklosti ter veliko pisnega gradiva. V Halozah je bilo življenje že pred tremi tisoč-

letji, o tem priča kamnita sekira, najstarejši predmet na razstavi. Nežka je z razstavo »povedala«, da so bili Haložani kljub vsem težavam vesele narave. Radi so se družili, sli drugi drugemu pomagat, radi so imeli petje in glasbo.

Mladi, njim je razstavo namenila, so si jo pridno ogledovali. Prišli so vsi od drugega razreda naprej. Vsak je na razstavi našel nekaj zase, zvedel več o življenju svojih dedkov in babic. Nežka jim bo o življenju in delu kraja v preteklosti pripovedovala tudi v okviru učne ure.

MG

V soboto tradicionalni obrtniški piknik

Obrtno združenje Ptuj vabi svoje člane in upokojene obrtnike na tradicionalni obrtniški piknik. Zbrali se bodo v Juršincih pri lovskem domu v soboto, 30. septembra, ob 13. uri. Za zabavo in ples bo igral ansambel Toneta Kmetca. Prijave sprejemajo na sedežu Obrtnega združenja Ptuj, Vošnjakova ulica 13. Lahko pa pridete tudi brez predhodne prijave.

kmetijski kombinat ptuj

kmetijstvo, predelava, gostinstvo, trgovina, servis, izvoz-uvoz

KK Ptuj
TOZD OSOJNIK

Cenjene kupce obveščamo, da prodajamo jabolka za ozimnico vsak dan od 26/9 dalje med 8. in 14. uro v trsnici pri Ptujskih toplicah.

Priporočamo se za nakup!

KK Ptuj-TOZD OSOJNIK

Tam gori za hramom vinograd stoji, osamljeni trsi in prazne poti. Septembrsko sonce nad njimi žari in toži: očeta več našega ni.

V SPOMIN

18. septembra je minilo žalostno in boleče leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Franc Božičko

iz Dravinjskega Vrha

Ne moremo verjeti, da si odšel in se nikoli več ne boš vrnil med nas.

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Žalujemo: vsi, ki smo te imeli radi.

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi tvojega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

Marije Kocpek

— roj. 26. 9. 1922 —
iz Spuhlje 116

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za darovano cvetje in izrečena sožalja. Hvala vsem, ki ste pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, hvala tudi sodelavcem iz prodaje Agis, porodnega oddelka bolnišnice in Petoviaavta. Hvala govorniku KS tov. Hrcnu, domačim pevkom za odpete žalostinke in patru Mirku za opravljen obred.

ŽALUJOČI: vsi njeni

Umreti, dragi, težko ni, pustiti nade, to boli!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobrega moža in očeta

Janeza Lesjaka

iz Podlehnik 37

se pristrčno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem, ki ste darovali cvetje, nam izražali sožalje in pokojnika pospremili na zadnji poti. Hvala osebju torakalnega oddelka Maribor za skrb in nego, delovnemu osebju DE Vzdrževanje Kidričevo za denarno pomoč, venci in odigrano Tišino, delavcem in sodelavcem hotela Petovio za darovane vence in obisk, tovarišu Šlehtu za govor pri grobu ter p. Benjaminu in p. Frančku za slovesen obred. Torej vsem pristrčna hvala.

Užaloščeni: žena Trezika, hčerka Marta, brat Jože in sestra Lizika z družinama.

Lani ta čas smo zrlji še v tvoj obraz, a letos nikjer te več ni. Zaman te iščejo naše oči, zaman te kliče naše srce, srce ljubeče v grobu zdaj spi, nam pa rosijo se solzne oči.

V SPOMIN

Ivani Vaupotič

iz Jurovcev

Še vedno nemočni stojimo ob tvojem preranem grobu. Pozabljena ne boš nikoli; dokler bomo živeli mi, boš v naših srcih živela tudi ti.

Pristrčna hvala vsem, ki postojite ob njenem grobu, prinašate cvetje in prižigate svečke.

VSI TVOJI!

mali oglasi

PAŠNIŠKO gozdno parcelo, 60 arov, 10 km iz Ptuja, primerno za vikend, prodam. Cena 5.000 DEM, v račun vzamem tudi osebni avto. Tel. (0608) 34-827, zvečer.

PRODRAM 40 arov travnika — njive in šivalni stroj z omaro. Ogled samo v dopoldanskem času. V račun vzamem tudi brejo kravo. Naslov v upravi.

ENOSOBNO komfortno stanovanje v Majšperku, sončno, z balkonom, zamenjam za enako ali večje v Ptuj. Tel. 794-454.

PRODRAM VW kombi, zaprt, starejši letnik. Registriran za eno leto. Tel. 776-041.

ZASTAVO 750 po delih prodam. Zagojči 8.

ZAPOSLEN SAMSKI moški, 51 let, išče podnajemniško sobo za redno plačilo ali pomoč pri raznih opravilih. Ponudbe pod »Ptuj in okolica«.

IŠČEM NATAKARICO, večjo gostinskega dela, brez obveznosti, za delo na Krajskem. Tel. (0601) 81-666.

PRODRAM grozdje kvinton na brajda. Sp. Hajdina 63.

VINSKI SOD, 1600 l, ugodno prodam. Tel. 763-101, po 19. uri.

PRODRAM silos kombajn. Majcen, Sp. Ključarovi 1, 62274 Vel. Nedelja.

PRODRAM karambolirano LADO 1200, plinsko napravo za avto, jedilni kot, mizo, dva stola in otroški globoki in športni voziček. Kraigherjeva 16/25 po 15. uri.

PRODRAM novo okno z roletno 90 x 50. Jožica Ostojčič, Miklošičeva 4, Ptuj.

UGODNO prodam OPEL KADETA karavan, letnik 70, registriran do januarja 90, in dva nova vinska soda. Anton Čuš, Pacinje 41.

V PRODAJALNI RABLJENEGA BLAGA

MITHRAS

Aškerčeva 5, tel.: 775-974

sprejemamo v prodajo in nudimo po ugodnih cenah

- TV, Hi-Fi, VIDEO in avtoradijske aparate
- GLASBILA: harmonika, pištola, bobne ...
- ŠPORTNO OPREMO: za tenis, kolesa, kotalka ...
- FOTOTEHNIKO: fotoaparate, objektivne, povečevalnike ...
- TEHNIČNO BLAGO: motorne žage, mikroplnčice, kosilnice ...
- BELO TEHNIKO: hladilnika, zamrzovalnika, aparate ...
- POHŠTVO: spalnice, dnevne sobe, kuhinje ...
- STARIŠNE in LIKOVNA DELA
- POSREDOVNE POSLE Z DRUŽBENIM SEKTORIJEM

PRODRAM harmoniko frajtone — co BES AS, eno leto staro. Cena 17 milijonov. Naslov v upravi.

PREKLICUJEM spričevala 1., 2. in 3. letnika ter končno spričevalo Trgovske šole, izdano na ime Marta HERGULA, Cvetkovi 41, Podgorci.

PREKLICUJEM končno spričevalo Trgovske šole, izdano na ime Marjana HUTINSKI, Gradišče 24, Cestica.

PRODRAM zakonsko posteljo z jogijem, otroško posteljo in nov trajnožareči štedilnik. Bratuša, Gregorčičev drevored 11, Ptuj.

PRODRAM dva ha koruze v Lancovi vasi. Tel. 794-547.

PRODRAM grozdje na brajda (izabela, šmarnica). Podložje 50, Ptujška Gora.

PRODRAM FORDA GRANADA, letnik 1978. Tel. 763-110.

PRODRAM dvoosno 5-tonsko prikolico, kasoner in jermenico za ZETOR. 2511. Srečko Pukšič, Destrnik 2.

Marjan Kostanjevec pred svojo prodajalno plina v Stojncih. (foto: M. Ozmec)

Prva zasebna prodajalna plina

Marjan Kostanjevec iz Stojncev 27 je pred kratkim odprl prvo samostojno oziroma zasebno prodajalno plina pri nas. Sicer se ukvarja s servisiranjem plinskih naprav že od leta 1981, pogosti stiki s strankami in veliko povpraševanje po plinu pa so ga pripeljali do sklepa, ki ga je kmalu uresničil. V sodelovanju z zagrebško Ino opravlja servisiranje in prodajo gospodinskega plina in jeklenkah. Da je pri tem na našem tržišču izredno konkurenčen, potrjuje tudi cena za 10 kg plina v jeklenki — zanj je treba odšteti le 139 tisočakov, medtem ko velja v mariborski plinarni kakšnih 60 tisočakov več. Druga prednost pa je v času prodaje. Ta je pri Kostanjevevih neomejen, saj lahko plin dobite ves dan, če je potrebno in nujno, pa tudi ponoči. Praznikov ne poznajo, zato je strank iz dneva v dan več. Marjan sedaj sklepa pogodbe in se dogovarja še o možnostih za prodajo tehničnih plinov, ki jih v severovzhodni Sloveniji sploh ni. Če mu bo uspelo tudi to, bo zadetek v črno še bolj krepak.

Še to smo uspeli izvedeti: zamenjava jeklen mariborske plinarne z Ininimi ni ovira. To je potrdil tudi inšpektor mariborske plinarne. —OM

V tujini nas je nepričakovano zapustila draga in nepozabna

Helena Jaušovec

rojena Sichrowsky

Zadnje slovo je bilo danes v nizozemskem mestu Oss.

Žalujemo: vsi njeni.

Hito, hitro čas beži, že leto je, odkar te ni. Le zakaj si moral ti umreti, ki tako bi moral še živeti? Tam, kjer zdaj si, ni več trpljenja, ne krivic, laži, zato počivaj v večnem miru ti.

V SPOMIN

Janezu Strelcu

iz Stojncev 11 a

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem preranem grobu.

Žalujemo tvoji: žena, sinova in hčerka.

POKRAJINSKI MUZEJ PTUJ

vabi k sodelovanju mlade, komunikativne, razgledane ljudi, ki aktivno obvladajo angleški jezik, imajo končano vsaj srednjo šolo in veselje do zgodovine in umetnosti. Pripravljamo tečaj za vodnike po mestu in muzejskih zbirkah.

Najboljšim se obeta stalna zaposlitev. Vse, ki jih to delo zanima, naj se oglasio v ponedeljek, 2. 10. 1989 ob 14. uri v prostorih uprave muzeja, Muzejski trg 1. Vse informacije lahko dobite tudi po telefonu (062) 771-618.

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi tvojega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mamice, babice, sestre in tete

Frančiške Mlakar

roj. LESJAK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancom, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, za izrečena pisna in ustna sožalja ter darovano cvetje.

Iskrena hvala sosedom, posebej Marjani Pignar, ki je ob vsakem času pomagala pri negi mame, pevkom, govornikom, za odigrano Tišino in tolažbo v najtežjih trenutkih ter g. duhovniku za opravljeni obred.

Posebej se zahvaljujemo za vsestransko pomoč kolektivu Perutnine Ptuj in MIP-u.

Žalujemo: hčerki Marjana in Danica z družino, bratranec Štefan z družino ter ostalo sorodstvo

Tarzicij Kolenko (Foto: McZ.)

Vladimir Kavčič (Foto: McZ.)

Stanka Firbas (Foto: McZ.)

Jože Mlinarič (Foto: Ozmeč.)

Zbliževanje politike in cerkve

Ob odprtju izredno zanimive in bogate razstave sakralnih zlatih predmetov in arhivskega gradiva ptujskih minoritov sta nam doktor Jože Mlinarič in Stanka Firbas, ki sta skupaj z doktorico Marjetico Simoniti pripravila, povedala, kakšno je njuno delo — delo zgodovinarja-arhivista in umetnostne zgodovinarke-registratorice.

Na grajskem dvorišču smo poklepetali tudi s pomembnima možema slovenskega naroda — predsednikom republiškega komiteja za kulturo pisateljem doktorjem Vladimirjem Kavčičem in cerkvenim predstavnikom, provincialom slovenskih minoritov, sicer domačinom Tarzicijem Kolenkom.

V govoru ob odprtju razstave ste izjavili: »Želim se zahvaliti za presenetljivo pozornost, ki smo je bili deležni ob našem prazniku.« Res je nenavadno, da se širša družbena skupnost sedaj tako zanima za cerkev, saj se dolga leta to ni dogajalo. Kje tiči po vašem mnenju vzrok?

Kolenko: Presenetljivo je predvsem to, da smo doživeli pozornost, ki je prej nismo bili vajeni. Do sedaj je bil drugačen pristop tudi do sakralnih objektov, do cerkva, predmetov in do same Cerkve. V današnjem času pa vsi čutimo, da so se ti odnosi spremenili in to je presenetljivo. To je dobro za vse, ne glede na prepričanje. Ljudje čutijo sprostitve. Mislim, da je bojazen izreči svoje mnenje za človeka najslabša in pogubna.

Pravkar smo si ogledali bogato razstavo. Ali lahko primerjate te predmete z drugimi, podobnimi v slovenskem prostoru ali v sosednji Avstriji?

Kolenko: Poglejte, ptujski minoritski samostan in cerkev, ki je bila žal porušena in jo je zamenjala pošta, se uvrščata v sam vrh baročne umetnosti in cerkev je bila gotovo ena najlepših v Sloveniji; menim, da se je noben drug narod ne bi sramoval. Predmeti, ki so razstavljeni na gradu, sodijo med boljše, saj je tudi okolica Ptujja polna umetnin. Najbolj je ohranjena gotika — imamo Ptujsko Goro —, bogat je bil tudi križevniški red in menim, da so razstavljeni predmeti med dragocenejšimi v slovenskem prostoru.

Enako vprašanje smo postavili tudi doktorju Vladimirju Kavčiču. Kje tiči vzrok za zблиževanje uradne politike in cerkve?

Kavčič: Osebo sem prepričan, da gre ne samo pri nas, ampak kar v evropskem merilu za neko zgodovinsko prelomnico.

Nekatere ideje in iz njih izvedena družbena gibanja so doživela svoj vrhunec, se preizkusila, pa tudi že izživela. Vprašanja, ki prizadevajo sodobnega človeka, so takšnega pomena, da so ideološke razlike, ki so nas ločevale v preteklosti, postale pravzaprav nepomembne.

Sam sem otrok tega časa in nisim v sebi vsa nasprotja druge svetovne vojne in časov po njej. Mislim, da je potrebna neka zrelost na vseh straneh. Da z razumnostjo in preudarnostjo vsi skupaj ustvarjamo takšne oblike sožitja, ki bodo omogočale afirmacijo resničnih človekovih vrednot v čim večjem obsegu. In mislim, da smo večinoma toliko dozoreli, da bomo znali bolj kot kdajkoli v bližnji preteklosti spoštovati drug drugega in drug drugemu priznati njegove posebnosti in posameznosti.

Kako vam je všeč te dni na Ptuj?

Kavčič: Ptuj običem, kadar le morem, to je zame vedno poseben doživljaj, še toliko bolj pa ob tej priložnosti, saj je bogat program ob 750-letnici minoritskega samostana za vsakega Slovenca, za vsakega kulturnega človeka pravi izziv. To so tiste strani naše zgodovine, to so pričevanja o našem duhovnem in kulturnem razvoju, ki v zavesti sodobnega človeka, zlasti mlajših, niso dovolj prisotne in menim, da so takšni tedni in takšne prireditve prava priložnost, da se vrednote, ki so naša skupna last, afirmirajo in da se o njih primer-

no govori, se jih predstavi in da se zanje navduši čim večji krog opazovalcev.

Koliko časa je pripravljala razstavo, smo vprašali Stanko Firbas, umetnostno zgodovinarke, zaposleno v Pokrajinskem muzeju Ptuj.

Stanka Firbas: Ideja, da se ptujski muzej priključi praznovanju visoke obletnice minoritov, se je porodila lani in takrat smo začeli pripravljati razstavo. Moje delo je bilo terensko, registratorsko. Hodila sem od župnije do župnije, registrirala, zbirala predmete. Vse sem odnesla Marjetici Simoniti v Pokrajinski muzej Maribor. Ona se ukvarja s cerkvenim posodjem že 25 let — izbrala je tudi predmete za to razstavo.

Na razstavi vidimo res čudovite zlate in pozlačene predmete, vsak ima pripisanega avtorja ali morebitnega avtorja, za vsakim pa tiči še kaj — vsaj zgodba njegovega nastanka. Ste se tudi s to spoznali?

Stanka Firbas: O nastanku piše predvsem v listinah in kronikah župnij in podružnih cerkva. Zanimivo je, od kod načrta za kelihe, kdo jih je naročil, zakaj jih je naročil in po tem sklepamo, kdo jih je izdelal, povežemo jih v sklope, datiramo... Tako je na primer nemški nadvojvoda Anton, križevnik, podaril križevniškemu redu v Veliki Nedelji zelo lep augsburški kelih, ki je bil izdelan okoli leta 1700. Pri naročilih pa je odločal denar — bogati so naročili pri bolj znanih umetnikih, manj bogati pri manj znanih. Tako imenovani donatorji so tekmovali, kdo bo cerkvi podaril lepše oblikovan kelih ali monštranco.

Kdo izdeluje danes kelihe, monštrance, kadila...

Stanka Firbas: Danes deluje še zmeraj znana Tratnikova delavnica v Mariboru, ki jo omenjajo že na prelomu 19. stoletja. V Ljubljani dela še Pavel Pirnat,

njegov kelih, izdelan letos, je razstavljen na naši razstavi.

Kako se je vključil v pripravo razstave doktor Jože Mlinarič, zgodovinar iz Pokrajinskega arhiva Maribor?

Mlinarič: Pokrajinski muzej Ptuj me je prosil, da bi izbral najstarejše in najlepše arhivske listine. Za izbrane sem napisal krajša besedila za katalog.

Zbiranje zgodovinskega gradiva je dolgotrajno delo, pa tudi namenjeno večnosti. Kako poteka vaše delo?

Mlinarič: Kar se starejšega gradiva tiče, je to v glavnem že v arhivu, že zbrano. To gradivo je potrebno popisati, urediti, tudi objavljati, velik del arhivskega gradiva je pa tudi zunaj, v tujni, in to gradivo arhivarji evidentiramo, pridobivamo kopije, objavljamo. Pripravljanje razstav ni tako specifično za arhive, vendar se je naš arhiv vključil tudi v to in pripravimo kakšnih pet, šest razstav letno doma, nekaj pa na terenu. Jaz sem pripravil razstavo o mariborskih Židih v srednjem veku, mariborskem meščanskem špitalu, letos ob 700-letnici obstoja magdalenke župnije, pa manjšo razstavo ob 850. obletnici prve omembe Jarenine.

Kako so se ohranile listine ptujskih minoritov?

Mlinarič: Samostani so imeli ali poseben prostor za to ali pa so dokumente hranili v knjižnici; dejstvo je, da so samostani najbolj ohranjali svoje pisne dokumente, in sicer iz preprostega razloga — s svojimi darovnicami in listinami so morali neprestano dokazovati pravico do posesti in pravico do privilegijev, ki so jih prejeli. Tako je najpomembnejša listina ptujskih minoritov listina Bernarda Ptujkega iz leta 1399, s katero zagotavlja minoritom dohodek tudi, če bi Ptujski izumrl.

MC Zupanič

Z ZASEDANJA ZBORA ZDRUŽENEGA DELA

Enotna podpora slovenskim ustavnim dopolnitvam

Kljub izredno pomembni in tehtni vsebini se torkovega zasedanja zbora združenega dela ni udeležilo kar 16 delegacij iz nekaterih večjih ptujskih podjetij, kar jim je za zameriti.

Amandmaji k ustavi SR Slovenije, ki so prav te dni predmet najrazličnejših protimnenj in pritiskov po vsej Jugoslaviji, so že sami po sebi dovolj pomembni, da bi gospodje delegati kljub gospodarstvenemu stanju našega gospodarstva vendarle izvolili priti na to sejo.

Sicer pa je svojo zavednost in pripadnost potrdilo zadostno število delegatov, ki so po predhodni pisni informaciji in izčrpnih obrazložitvi Marice Fajtove sprejeli sklep, da se z vsebino predlogov ustavnih amandmajev SR Slovenije in z vsebino predloga ustavnega zakona v celoti strinjajo. Podpirajo amandma SO Koper o dopolnitvi 29. in 36. amandmaja. V 29. amandmaju se doda besedilo... s kmetijskimi zemljišči, plodno zemljo, ... v 36. amandmaju pa se doda besedilo: ... za varstvo živali pred mučenjem. Ostalo besedilo ostane nespremenjeno. Istočasno so sprejeli sklep, da SO Ptuj nalaga delegatom za zbor združenega dela in zbor občin skupščine SR Slovenije, da glasujejo za predlagano spremembo amandmajev k ustavi SR Slovenije in za predlog ustavnega zakona za izvedbo amandmajev k ustavi SR Slovenije. Ob tem so izrazili zaskrbljenost zaradi neupravičenih podtikanj, da gre za neskladja z zvezno ustavo in zaradi številnih pritiskov iz Srbije, ki očitno ogrožajo integriteto naših narodov in narodnosti.

Ob že znanih nasprotovanjih v zvezi z amandmajem, ki govori o samoodločbi slovenskega naroda kot trajni pravici, pa velja omeniti še kup drugih nasprotij. Večina slovenskih občin je namreč mnenja, da bi v bodoče družbenopolitične zbornice enostavno ukini, saj so po mnenju nekaterih (večine) nekoristni. Žal pa jih zvezna ustava še naprej ohranja. Zvezna ustava še naprej govori o voljenih delegatih, delegacijah in skupinah delegatov, v naši republiki pa že predlagamo stalne delegate s polno odgovornostjo in podobno. Ponedeljkovo sporočilo slovenske ustavne komisije javnosti je sicer prineslo nekaj novosti, v bistvu pa so predlogi Slovenije ostali nespremenjeni in od tega nihče ne bo odstopil. To

je poudaril tudi predsednik komisije Miran Potrč in tega se vsi korenito zavedamo.

Kot zanimivo bi lahko ocenili tudi razmišljanje Borisa Horvata iz občinskega komiteja za družbene dejavnosti, ki je ocenil gospodarska gibanja občine Ptuj v polletju. Informacija je sedaj sicer že nekoliko zastarela, pa vendarle daje vedeti, da se fizični obseg industrijske proizvodnje vendarle povečuje in približuje republiškemu. Da je v kmetijstvu čutili rahel padec, da je v drobnem gospodarstvu ravno obratno, da se povečuje na račun glavnega izvoznika TGA, pa morda še Perutninine zunanjetrgovinske menjave, da je ob polletju zabeležen CELO 2-odstotni porast realnih osebnih dohodkov zaposlenih, ipd. Na drugi strani pa, da zajemajo sistemski izgubarji (Elektro Ptuj in HE Formin) polovico vseh izgub v občini, da so v IMP-ju še naprej velike težave, da se jih poskušajo otepati v Haloškem Biseru, pa v Iskra Delti, da pa se v Agrottransportu že obrača na bolje.

Tudi poročilo o odpravi posledic ob neurju v Haložah je bilo deležno precejšnje pozornosti. Po zadnji oceni (verificirani) je škoda ocenjena na 805 milijard, iz solidarnostnih sredstev pa lahko pričakujemo le 7,3-odstotno pokritje. Vse preostali znesek bomo morali prispevati iz naših žepov — na tak ali drugačen solidarnostni način. V republiki razmišljajo o naslednjem enodnevnem zaslučku, delegatom republiškega in zveznega zbora pa bodo naložili, naj predlagajo in glasujejo, da bi solidarnostna sredstva za druge republike začasnoma obdržali doma.

Kot olajšanje je izzvenela informacija o sanaciji stanja po onesnaženju pitne vode s pesticidi. Gleda krivca gordijski vzol se ni razvozljan (ali pa ga krivec sam ne more), glede sanacije pa toliko povezovalni magistralni cevovod med ptujskim in mariborskim vodovodnim sistemom (od Skorbe do Dobrovc) je v gradnji, prav tako povezovalni cevovod Kungota — Kidričevo — Apače. Vprašanje, ki ostaja, pa je: kdo bo moral v najkrajšem času poskrbeti za primerno odlagališče strupenih odpadkov, kot je recimo embalaža strupov v kmetijstvu, in kje bo to? Do sedaj so za to poskrbeli le v KK Ptuj. Vse ostalo pa je prepuščeno »iznajdljivosti« posameznikov.

M. Ozmeč

V Gorišnici razširjena in prenovljena banka

V prizidku samopostrežnice v Gorišnici je Kreditna banka Maribor v začetku tega tedna odprla prenovljeno in razširjeno bančno agencijo, kar pomeni za krajane tega dela Ptujkega polja nedvomno veliko pridobitev. Predvidevajo, da bodo s svojimi bančnimi storitvami lahko zadovoljili v širši okolici okoli 15.000 prebivalcev, saj pričakujejo poleg krajanov iz Dornave, Markovcevc, Polenšaka in Gorišnice z okoliskimi vasi še stranke iz bližnjih Podgorcev, Osluševcev itd. Dosedanji bančni prostori so bili namreč pretesni za povprečno 250 strank dnevno ali v konicah tudi do 500.

Z novim prizidkom, ki je veljal milijardo 139 milijonov, so pridobili več kot 80 kvadratnih me-

Sodobno urejena notranjost prenovljene in razširjene bančne agencije v Gorišnici. Foto M. Ozmeč.

trov koristne površine in kar je še pomembnejše — računalniško povezavo za obdelavo podatkov v združenem sistemu.

Posebej velja omeniti sodelovanje s Krajevno skupnostjo Gorišnica, ki je pred gradnjo odstopila nadomestne prostore za bančno dejavnost, ter ptujski MIP, ki je sodeloval pri zahtevnem reševanju gradbeno-tehničnih zadev prizidka. Dela so po projektni zasnovi akademskega arhitekta Mirka Zdovca opravili delavci ptujskih Gradjev, vso leseno opremo pa je izdelal obrtnik Vojko Kupčić iz Maribora. Petinpolčlanskemu delovnemu kolektivu prenovljene in razširjene bančne agencije v Gorišnici želimo pri njihovem delu mnogo uspehov. —OM

DVA HUDO IN ŠEST LAŽJE RANJENIH

V soboto, 23. septembra, zjutraj okrog štirih se je po magistralni cesti od Podlehnikova proti Hajdini peljala z osebnim avtomobilom turška državljanka Mercan Onemli. Pri naselju Draženci je prehitela osebni avto avstrijske registracije z lahkim priklopnikom. Prav takrat je nasproti s tovornjakom pripeljal Ivan Lunežnik iz Frajhajma. Trčenju se ni bilo moč izogniti, pri tem je tovornjak zaneslo na levo in je trčil se v lahki priklopnik, nato pa se je postavil počez čez cesto. Tedaj je iz smeri Hajdina pripeljal z osebnim avtomobilom Mustafa Ravnjak iz Bugojna; ni mogel pravočasno ustaviti in je trčil v tovornjak.

ČRNA KRONIKA

V nezgodi, ki jo je povzročila turška voznica, sta bila hudo poškodovana njena sopotnika Zubejde Onemli in Ali Onemli. V drugih vozilih pa je bilo šest oseb lažje ranjenih. Vsem so nudili zdravniško pomoč v ptujski bolnišnici. Zaradi nezgode je bil promet na magistralni cesti zaprt skoraj pet ur in je potekal po obvozu.

TRČIL V BETONSKI PREPUST

V nedeljo ob pol šestih zjutraj se je Milan Pančič iz Poljčan peljal z osebnim avtom od Frama

proti Polskavi. Zunaj naselja Morje je zapeljal s ceste v jarek in po nekaj čez 50 metrih vožnje trčil v betonski prepušt. Pri tem se je voznik huje poškodoval in so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Z MOPEDOM POD VLAK

V četrtek, 21. septembra, zjutraj se je na zavarovanem železniškem prehodu pri naselju Črešnjec smrtno onesrečil 55-letni Matevž Berglez iz Varoša pri Slovenski Bistrici. Berglez se je peljal z mopedom in je prečkal železniške tire, čeprav je bila pol-

zapornica spuščena in je utripala rdeča luč. Lokomotiva potniškega vlaka, ki je prav tedaj pripeljal iz Maribora, je s prednjim delom trčila v mopedista in ta je na kraju nesreče umrl.

HUDO RANJEN KOLESAR

Ivan Smolinger iz Lovrenca na Dravskem polju se je 20. septembra okoli 20. ure peljal s kolesom iz Apač proti Ptujski Gori. V naselju Lovrenc je s stranske ceste v križišče pripeljal osebni avto Zvonko Šlamberger in trčil v kolesarja, čeprav je ta že obstal in stopil s kolesa. Smolingerja so hudo ranjenega prepeljali v ptujsko bolnišnico.

FF

osebna kronika

RODILE SO:

Marta Novak, Podvinci 22/a — dečka; Biserka Cajnko, Bresnica 9 — deklico; Mirjana Juršič, Miklavž 40 — Suzano; Terezija Gajšek, Breg 1 — Natalijo; Ana Meško, Vičanci 59 — dečka; Irena Strojnik, Jurančičeva 10 — Toma; Pavla Trstenjak, Pušenci 29 — dečka; Andrejka Premužič, Goričak 19 — deklico; Kristina Puc, Strelci 1/c — Tadejo; Miladinka Ivankovič, Kidričevo, Kajuhova 9 — dečka; Irena Kupčić, Saviči 46 — dečka; Vida Gönc, Groharjeva pot 2 — dečka.

POROKE:

Leon Kozenburger, Pergerjeva 15, in Branimira Kos, Pergerjeva 15; Janko Krajnc, Barislovci 17, in Brigita Černešek, Sitež 3; Franc Gabrovec, Budina, K Jezeru 18, in Marija Cafuta, Budina, K Jezeru 18; Izidor Štajnberger, Žetale 94, in Kristina Pulko, Žetale 94; Josip Zebec, Lovrečan, Varaždinska cesta 111, in Darinka Smolinger, Strmec pri Leskovcu 26; Ivan Kmetec, Turniška 8, in Zdenka Krklec, Rogatec 185.

UMRLI SO:

Janez Kozel, Zg. Leskovec 13, roj. 1899, umrl 17. sept. 1989; Marija Muhič, Bresnica 56, roj. 1905, umrla 14. sept. 1989; Milan Kolbl, Ormož, H. Kerenciča 2, roj. 1928, umrl 18. sept. 1989; Ivanka Prešeren, Finžgarjeva 20, roj. 1898, umrla 19. sept. 1989;

Regina Lunežnik, Ritoznoj 36, Slov. Bistrica, roj. 1909, umrla 20. sept. 1989; Marija Kelenc, Dom upok. Ptuj, roj. 1911, umrla 20. sept. 1989; Blaž Pavlinič, Rucmanci 29, roj. 1908, umrl 21. sept. 1989.

TEDNIK

Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK, 62250 Ptuj, Raičeva 6, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij: direktor in glavni urednik Franc Lačen, odgovorni urednik Ludvik Kotar, tehnični urednik Štefan Pušnik, novinarji Jože Bračić, Ivo Ciani, Majda Goznik, Darja Lukman, Martin Ozmeč, Vida Topolovec, Nataša Vodusek in Milena Zupančič ter novinar-ilektor Jože Šmigoc. Uredništvo in uprava: Radio-Tednik, tel. (062) 771-261 in 771-226. Celeletna naročnina znaša 375.000.—dinarjev, za tujino 660.000.—dinarjev. Žiro račun pri SDK Ptuj: 52400-803-31023. Tiska ČGP Večer, TOZD Mariborski tisk, Maribor. Na podlagi zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se temeljni davek ne plačuje.